

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

17 iulie 2014

CEM nr. 158

R A P O R T

la proiectul Codului educației al Republicii Moldova, lectura II

(nr.260 din 01.07.2014)

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat amendamentele și propunerile parvenite la proiectul Codului educației și, reieșind din competențele și atribuțiile funcționale, comunică următoarele.

Proiectul Codului educației al Republicii Moldova a fost aprobat în prima lectură în ședința Parlamentului din data de 10 iulie 2014. Comisia menționează că la proiect au parvenit amendamentele deputaților A. Guțu, M.Ciobanu, Iu.Chiorescu, O.Țulea, S.Sîrbu, V.Stratan, Gh.Ciobanu, C.Fusu, V.Munteanu, Gh.Mocanu, Iu.Țap, Vl.Hotineanu, V.Ghilețchi, I.Șupac, Z.Todua, O.Domentii, O.Bodrug, I.Ceban, V.Cojocaru ș.a. Comisia în ședința sa, cu participarea reprezentanților Ministerului Educației, a examinat amendamentele în prezența autorilor. Sinteza amendamentelor și decizia Comisiei sunt expuse în Sintează, care este parte a prezentului raport.

Urmare a dezbaterilor, Comisia cu votul a **8 membri pro, un vot împotrivă** a decis susținerea proiectului Codului educației **nr. 260 din 01.07.2014** și propune plenului Parlamentului examinarea și adoptarea acestuia în lectura a doua și lectură finală.

Președintele Comisiei

Chiril LUCINSCHI

SINTEZA
amendamentelor la proiectul Codului educației
nr. 260 din 01.07.2014, lectura a II-a

Nr.	Articolul ¹	Autorul	Conținutul propunerilor și obiecțiilor	Decizia comisiei
1	2	3	4	5
1.		Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Luînd în considerare importanța majoră a actului legislativ, care cuprinde într-un sistem unitar cele mai importante norme din învățămînt, propunem includerea preambulului în proiectul codului. Conform prevederilor art.26 din Legea nr.780/2001, preambulul expune finalitățile urmărite de Parlament prin adoptarea actului legislativ, rațiunea adoptării, motivația social-politică, economică sau de altă natură a actului.	Nu se acceptă. Preambulul nu produce efecte juridice, astfel că inserarea acestuia ține de competența autorilor. Cîtă vreme în varianta prezentată de Guvern preambulul nu a fost prevăzut, Comisia consideră că, la această etapă, stabilirea acestuia nu este oportună.
2.		Deputatul Ina Șupac	În tot textul al proiectului se propune de a modifica sintagma «limba română» cu sintagma «limba moldovenească».	Nu se acceptă. Întrucît, potrivit hotărîrii Curții Constituționale nr.36 din 05.12.2013, "[...] <i>Declarația de Independență a Republicii Moldova face corp comun cu Constituția [...]</i> " și că " <i>În cazul existenței unor divergențe între textul Declarației de Independență și textul Constituției, textul constituțional primar al Declarației de Independență prevalează</i> " și avînd în vedere că, potrivit Declarației de Independență, limba de stat este limba română, acceptarea propunerii ar echivala cu încălcarea prevederilor Constituției țării.

¹ Numărul articolul corespunde variantei proiectului Codului educației prezentată de Guvern.

3.	Art.2	<p>Deputatul Chiril Lucinschi</p> <p>Deputatul Zurabi Todua</p> <p>Deputatul Stella Jantuan</p> <p>Deputatul Ina Şupac</p>	<p>De inserat și Convenția pentru protecția minorităților.</p> <p>Статью 2 «Правовая основа образования)», пункт 2, после предложения «Конвенцией ООН о правах ребенка (CDC)» дополнить предложением: «Конвенцией о защите прав человека и основных свобод (Европейская конвенция по правам человека), Рамочной конвенцией о защите прав национальных меньшинств».</p> <p>La Articolului 2, alin. (2) după sintagma "Convenția UNESCO privind Lupta Împotriva Discriminării în Domeniul Învățămîntului", se introduce sintagma "Convenția cadru privind protecția minoritatilor naționale, Declarația ONU privind drepturile persoanelor care fac parte din minorități naționale sau etnice, lingvistice și religioase".</p> <p>La articolul 2 alineatul (2) va avea următorul conținut: Raporturile juridice din sfera educației se reglementează și de tratatele internaționale: Declarația Universală a Drepturilor Omului, Carta Națiunilor Unite, Carta Socială Europeană, Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului (CDC), Convenția UNESCO privind Lupta Împotriva Discriminării în Domeniul Învățămîntului, Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Convenția Internațională privind Eliminarea tuturor Formelor de Discriminare Rasială (ICERD), Convenția – cadru pentru protecția minorităților naționale, Declarația Națiunilor Unite privind Eliminarea tuturor Formelor de Discriminare față de Femei (CEDAW), Declarația Procesului de la Bologna, precum și prin alte tratate internaționale, la</p>	<p>Se acceptă. Art.2 alin. (2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Raporturile juridice din sfera educației se reglementează și de tratatele internaționale: Declarația Universală a Drepturilor Omului, Carta Națiunilor Unite, Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, Carta Socială Europeană, Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului (CDC), Convenția-cadru privind protecția minorităților naționale, Convenția UNESCO privind Lupta Împotriva Discriminării în Domeniul Învățămîntului, Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Convenția Internațională privind Eliminarea tuturor Formelor de Discriminare Rasială (ICERD), Declarația Națiunilor Unite privind Eliminarea tuturor Formelor de Discriminare față de Femei (CEDAW), Declarația Procesului de la Bologna, precum și prin alte tratate internaționale, la care Republica Moldova este parte.”</p>
----	-------	--	---	---

			care Republica Moldova este parte.	
		Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>Titlul articolului necesită a fi modificat prin „Cadrul juridic”, termen utilizat în legislația în vigoare. Astfel, întreg conținutul articolului necesită a fi revăzut și expus într-o nouă redacție.</p> <p>Atragem atenție la prevederile alin.(2) din acest articol, care enumeră un șir de acte internaționale. Pentru a nu fi omis un act internațional din sfera educației la care Republica Moldova este parte și reieșind din faptul că pe viitor Republica Moldova poate deveni parte la alte acte internaționale din domeniul dat, considerăm oportun de a scrie o formulă generală.</p>	<p>Se acceptă. Titlul art.2 va fi ”Cadrul juridic al educației”.</p> <p>Se acceptă în principiu. Alineatul conține la final formula ”precum și prin alte tratate internaționale, la care Republica Moldova este parte”, astfel că oricare dintre actele internaționale la care se va adera ulterior vor fi acoperite de formula utilizată.</p>
4.	Art.3	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>Titlul va avea următoarea redacție: „Noțiuni principale”. Astfel, în partea introductivă a articolului cuvintele „de bază” se vor substitui prin cuvântul „principale”.</p> <p>Astfel, în vederea respectării trăsăturilor actului legislativ, considerăm că este necesar de a vedea în textul proiectului în vederea definirii noțiunilor, de exemplu: „învățământ general obligatoriu”, „învățământ la distanță”, „învățământ la domiciliu”, „studiu individual”, „act echivalent de studii” etc.</p>	<p>Se acceptă. Titlul art.3 va fi ”Noțiuni principale”. Totodată, prima propoziție a art.3 va avea următorul cuprins: ”În sensul prezentului Cod, noțiunile principale utilizate în continuare semnifică următoarele:”.</p> <p>Se acceptă parțial. Art.3 se completează cu noțiunea ”acte echivalente de studii” având următorul cuprins: ”acte echivalente de studii – acte de studii eliberate pentru trasee educaționale similare în țară sau peste hotare;”</p> <p>Totodată, din textul proiectului se exclude sintagma ”învățământ general obligatoriu”, aceasta fiind substituită, în funcție de sens, cu sintagma ”învățământ general” sau ”învățământ obligatoriu”, prima dintre care este definită (art.19), iar cea de-a doua este clară fără necesitatea definirii.</p> <p>Sintagmele „învățământ la distanță”,</p>

				„învățămînt la domiciliu” și ”studiu individual” nu necesită a fi definite.
		Deputații Oleg Țulea, Sergiu Sîrbu și Valentina Stratan	Noțiunea ”cerințe educaționale speciale” să se completeze la final cu formula ”sau care solicită instruire în baza programelor educaționale dedicate elevilor cu mare capacitate intelectuală”.	Nu se acceptă. Termenul ”copii cu cerințe educaționale speciale” nu include persoanele cu mare capacitate intelectuală. În plus, potrivit art.9 alin.(6), ”statul susține persoanele cu cerințe educaționale speciale, elevii și studenții cu performanțe remarcabile.”, astfel că această categorie este acoperită de dispozițiile Codului.
		Deputatul Chiril Lucinschi	La art.3 de dat definiția termenilor ”meserii/specialități conexe”, ”centru de excelență” și ”cadru didactic titular”.	Se acceptă. Art.3 se completează cu noțiunile ”meserii/specialități conexe”, ”centru de excelență” și „cadru didactic titular” avînd următorul cuprins: ”meserii/specialități conexe – meserii/specialități care necesită aceeași bază de cunoștințe generale și de specialitate, precum și același set de aptitudini și abilități, fiind înrudite sau avînd trunchi comun;” ”centru de excelență - statut acordat de către Ministerul Educației unei instituții, sau unui consortiu de instituii, din cadrul sistemului de învățămînt profesional tehnic cu potențial sporit în domeniile sale de competență, avînd atribuții atît în domeniul organizării programelor de formare profesională, cît și în domeniul dezvoltării capacităților sectorului de învățămînt profesional tehnic;” ” <i>cadru didactic titular</i> – cadrul didactic a cărui activitate de bază se desfășoară într-o singură instituție de învățămînt și este înscris nominal în schema de încadrare a instituției;”

		Deputatul Ina Șupac	La articolul 3 se exclude noțiunea: pachet standard de servicii educaționale – sistem de oferte și programe educaționale, orientate spre atingerea unor finalități concrete și dobândirea unui volum de cunoștințe, formarea unor competențe, conforme cu standardele educaționale;	Nu se acceptă. Propunerea nu este argumentată. Totodată, definirea pachetului standard de servicii educaționale în Cod este necesară în contextul în care conținutul acestuia urmează a fi aprobat prin hotărâre de Guvern, iar nedefinirea lui ar lăsa un spațiu de manevră prea mare executivului (și, în acest fel, controlul parlamentar asupra Guvernului, pe această dimensiune, devine problematic și complicat).
5.	Art.4 alin.(1)	Deputații Oleg Țulea, Sergiu Sîrbu și Valentina Stratan	La art.4, alin. (1) se expune în următoarea redacție: ”Educația reprezintă prioritate națională și factorul primordial al dezvoltării durabile a societății bazate pe cunoaștere și drept”.	Se acceptă. Art.4 alin.(1) va avea următorul cuprins: ”(1) Educația reprezintă o prioritate națională și factorul primordial al dezvoltării durabile a societății bazată pe cunoaștere.”
6.	Art.4 alin.(2)	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Art. 4 alin. 2 <ul style="list-style-type: none"> punctul b) - la începutul frazei se adaugă cuvântul ”implementarea;” și va avea următorul conținut ”implementarea mecanismului de bază de formare și dezvoltare a capitalului uman”; se adaugă un nou punc d) cu următorul conținut ”drepturi egale în fața legii pentru toate instituțiile de învățământ indiferent de forma lor de organizare și proprietate”; 	Nu se acceptă. Statul trebuie să asigure, după cum este menționat în proiect, mecanismul pentru formarea și dezvoltarea capitalului uman, pe cînd la implementarea acestuia sînt implicați și alți subiecți și actori. Această idee este acoperită de textul actual.
7.	Art.5	Deputații Oleg Țulea, Sergiu Sîrbu și Valentina Stratan	La art.5 se propune comasarea literelor c) și d) și, respectiv, expunerea literei c) în următoarea redacției: ”c) formarea personalității înalte dezvoltate, care va contribui la asigurarea calității vieții și bunăstării poporului, dezvoltarea culturii naționale, promovarea	Se acceptă. Articolul se completează cu lit.d) avînd următorul cuprins: ”d) promovarea dialogului intercultural, a spiritului de toleranță, a nediscriminării și incluziunii sociale;”

			dialogului intercultural, a spiritului de toleranță, a nediscriminării și incluziunii sociale;”.	Litera d) devine lit.e).
		Deputatul Corina Fusu	Art. 5. “ Misiunea educației ”, să fie completat cu o literă nouă după cum urmează: e) facilitarea reconcilierii vieții profesionale cu viața de familie pentru bărbați și femei.	Se acceptă. Ținând cont de completarea articolului cu o nouă literă (a se vedea mai sus), art.5 se completează cu lit.f) avînd următorul cuprins: ”f) facilitarea reconcilierii vieții profesionale cu viața de familie pentru bărbați și femei.”
		Deputatul Valeriu Ghilețchi	<ul style="list-style-type: none"> • Art. 5 punctul b) – va avea următorul conținut: ”dezvoltarea potențialului uman pentru a asigura calitatea vieții, creșterea durabilă a economiei și bunăstarea poporului.” • la punctul d) după cuvântul “formarea” se adaugă cuvântul “personalități”; 	Nu se acceptă. În fond, este una și aceeași. În plus, formula ”dezvoltarea durabilă a țării” este mai largă decît doar ”creșterea durabilă a economiei”, astfel că ea se încadrează mai bine în identificarea misiunii educației. Nu se acceptă. Este vorba de formarea, dezvoltarea capacităților pe tot parcursul vieții, și nu a personalității.
8.	Art.6	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Se exclude cuvântul “ autonome ”.	Se acceptă.
		Deputații Corina Fusu, Valeriu Munteanu	Art. 6 va începe cu propoziția „În Republica Moldova, educația reprezintă prioritate națională ...”	Nu se acceptă , vezi redacția art. 4
9.	Art.7 lit.h)	Deputatul Stella Jantuan	La Articolul 7, lit. h) a sintagma ”de șanse” se exclude.	Se acceptă. Litera h) va avea următorul cuprins: ” h) principiul asigurării egalității;”
10.	Art.9	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(2), propoziția a doua „Pachetul standard de servicii educaționale pentru învățămîntul general se aprobă de Guvern în termen de maximum 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentului Cod”, este o normă tranzitorie și urmează a fi situată la Titlul XIII	Se acceptă. Propoziția a doua al art.9 alin.(2) se reformulează și va avea următorul cuprins: ”Pachetul standard de servicii educaționale pentru învățămîntul general se aprobă de

			<p>„Dispozițiile finale și tranzitorii” din proiect. Totodată, în vederea respectării trăsăturilor actului legislativ, cuvântul „maximum” se va exclude.</p>	<p>Guvern.”</p> <p>Totodată, art.148 se completează cu litera a) avînd următorul cuprins: ”a) alineatului (2) al articolului 9 care se pune în aplicare din data aprobării Pachetului standard de servicii educaționale pentru învățămîntul general;” Celelalte litere ale articolului 148 se renumerează în mod corespunzător.</p> <p>De rînd cu aceasta, în ultimul articol al Codului, se include prevederea privind obligația Guvernului ca, în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentului Cod, să aprobe Pachetul standard de servicii educaționale pentru învățămîntul general.</p>
		Deputatul Corina Fusu	<p>Art. 9 , punctul (2), sintagma „Statul asigură finanțarea pachetului standard de servicii educaționale pentru” se suplimentează cu sintagma „educație antepreșcolară”.</p>	<p>Nu se acceptă. O astfel de modificare implică cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului de stat, astfel că, potrivit reglementărilor constituționale și jurisprudenței recente a Curții Constituționale, odată introduse, ele vor putea fi declarate ca fiind neconstituționale cîtă vreme nu sînt acceptate de către Guvern (așa cum a statuat Curtea Constituțională, prin Guvern se are în vedere autoritatea publică numită, urmare a obținerii votului de încredere a Parlamentului, prin decret prezedențial, și nu un membru al Guvernului).</p>
		Direcția juridică a Secretariatului	<p>La alin.(8) propunem de a substitui sintagma „limbile engleză, franceză și rusă” cu sintagma „limbile de circulație internațională”.</p>	<p>Nu se acceptă. Esența prevederii respective, care, de altfel, se pune în aplicare din 2018, este aceea că statul</p>

		Parlamentului		trebuie să asigure ca în fiecare instituție de învățământ general să fie posibil ca elevii să învețe aceste 3 limbi, altfel spus, în fiecare școală vor trebui să existe profesori de cele 3 limbi. Acceptarea propunerii ar însemna că statul, către anul menționat, trebuie să asigure condiții ca în școli să se învețe toate limbile de circulație internațională, ceea ce este imposibil.
		Deputații Oleg Țulea, Sergiu Sîrbu și Valentina Stratan	Art.9 să se completeze cu alin.(12) cu următorul conținut: „(12) Vaccinarea/ nevaccinarea copiilor nu poate constitui un impediment pentru înscrierea în instituțiile de învățământ.”	Nu se acceptă. Aceste aspecte urmează a fi reglementate de cadrul normativ secundar (de exemplu, Regulamentul de admitere).
		Deputatul Zurabi Todua	В статье 9. «Условия доступа», пункт 7 фразу « по обстоятельствам » - исключить и дать эту статью в следующей редакции: «Государство гарантирует подготовку и развитие концепции успешного общения на румынском языке, на языках национальных меньшинств и, по меньшей мере, на двух языках международного общения».	Nu se acceptă. Nu se pot exclude cuvintele "după caz" întrucît, <i>per a contrario</i> , ar rezulta că statul va trebui să garanteze formarea și dezvoltarea competenței de comunicare eficientă în limbile minorităților naționale în toate instituțiile și în raport cu toții elevii, și nu doar acolo unde există aceste minorități.
	Art.9	Deputatul Ina Șupac	1. La articolul 9 alineatul (1) va avea următorul conținut: <i>Învățământul în Republica Moldova poate fi de stat și privat.</i> 2. La articolul 9 alineatul (2) va avea următorul conținut: <i>Învățământul de stat este gratuit.</i> 3. La articolul 9 alineatul (3) va avea următorul conținut: <i>Dreptul la învățatură și accesul la educație sunt garantate, indiferent de naționalitate, sex, vîrstă, de</i>	Nu se acceptă. Aceste aspecte sînt prevăzute la art.15 alin.(3). Nu se acceptă. Este o normă constituțională, repetarea căreia reprezintă o încălcare a normelor de tehnică legislativă statuate în Legea privind actele legislative. Nu se acceptă. Cele menționate se circumscriu principiului echității, statuat la art.7 lit.a), potrivit căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare.

			<p><i>originea și starea socială, de apartenență politică sau religioasă.</i></p> <p>4. La articolul 9 se adaugă un alineat nou:</p> <p><i>12) Învățământul de stat cuprinde un set de priorități educaționale de lungă durată. Prioritățile educaționale de lungă durată reprezintă domeniile aleși pentru investiții de stat în învățământul preșcolar, primar, secundar general și superior, care garantează reproducerea a unor standarde profesionale și intelectuale ale societății, și necesitățile strategice în administrare publică și securitate.</i></p> <p>5. La articolul 9 alineat (12) se adaugă două litere:</p> <p>a) <i>Prioritățile educaționale de lungă durată includ toate treptele ale învățământului preșcolar, primar și liceal;</i></p> <p>b) <i>Prioritățile educaționale de lungă durată în învățământul superior includ următoarele direcții: sănătate – medici de familie, pedagogie, asistența socială, artă, inginerie, tehnologii informaționale, securitatea națională, fizica, biologie, ecologie, geologie, geografie, sociologie, istoria, administrare publică, drept, filologie, educație fizică și sport, economie generală.</i></p> <p>6. La articolul 9 alineatul (2) se exclude: ~~Statul asigură finanțarea pachetului standard de servicii educaționale pentru învățământul preșcolar, primar, gimanzial și liceal, indiferent de forma de proprietate a instituției de învățământ. Pachetul standard de servicii educaționale pentru învățământul general se~~</p>	<p>Nu se acceptă. Ideile incluse în redacția propusă se regăsesc în conținutul cap.II al Titlului I din proiect.</p> <p>Nu se acceptă. Ideile incluse în redacția propusă se regăsesc în conținutul cap.II al Titlului I din proiect.</p> <p>Nu se acceptă. Nu este clară argumentarea și rațiunea. Propunerea poate fi interpretată ca și cum nu se dorește ca statul să finanțeze serviciile educaționale, ceea ce este inacceptabil.</p>
--	--	--	---	--

			<p>aprobă de Guvern în termen de maximum 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentului Cod.</p> <p>7. La articolul 9 alineatul (3) se exclude. ~~(3) Finanțarea de bază a învățământului general se face după principiul "banul urmează elevul", în baza căruia resursele alocate pentru un elev sau un copil se transferă la instituția de învățământ în care acesta învață.~~</p> <p>8. La articolul 9 alineatul (5) se exclude. ~~(5) Pachetul de servicii educaționale acordate de stat pentru fiecare nivel al sistemului de învățământ se aprobă de Guvern.~~</p> <p>9. La articolul 9 alineatul (7) va avea următorul cuprins: <i>Statul garantează formarea și dezvoltarea competenței de comunicare eficientă în limba moldovenească, în limba rusă fiind limba comunicării interetnice, în limbile minorităților naționale, și cel puțin în două limbi de circulație internațională.</i></p>	<p>Nu se acceptă. Propunerea nu este argumentată. În plus, aceasta vine în contradicție cu formularea propusă pentru art.141 alin.(3) potrivit căreia "Instituțiile de învățământ primar și secundar general se finanțează în bază de cost standard per elev (...)"</p> <p>Nu se acceptă. Nu este clară argumentarea și rațiunea. Propunerea poate fi interpretată ca și cum nu se dorește ca statul să finanțeze serviciile educaționale, ceea ce este inacceptabil.</p> <p>Nu se acceptă. Aspectelor enunțate îi sînt dedicate 2 alineate la art.9, alin.(7) și (8) potrivit cărora, pe de o parte "Statul garantează formarea și dezvoltarea competenței de comunicare eficientă în limba română, în limbile minorităților naționale, după caz, și cel puțin în două limbi de circulație internațională.", iar, pe de alta – "Statul asigură condiții de formare și dezvoltare a competențelor de comunicare în limbile engleză, franceză și rusă în toate instituțiile publice de învățământ general."</p>
11.	Art.10 alin.(1)-(2)	Deputații Oleg Țulea, Sergiu Sîrbu și Valentina Stratan Direcția	<p>La art. 10 alin (2) se exclude sintagma "în funcție de posibilitățile sistemului educațional" și se completează, în final, cu sintagma "și conform necesităților".</p> <p>La alin.(1), propunem de completa după cuvîntul</p>	<p>Se acceptă în principiu. Alin.(2) se reformulează cu preluarea exactă (mot-a-mot) a formulării din Convenția privind minoritățile naționale și va avea următorul cuprins: "(2) În ariile locuite tradițional sau în număr substanțial de persoane aparținînd</p>

		<p>juridică a Secretariatului Parlamentului</p> <p>Deputatul Zurabi Todua</p> <p>Deputatul Stella Jantuan</p> <p>Deputatul Inna Şupac</p>	<p>„posibilităților” cu sintagma „și necesităților”.</p> <p>В статье 10. «Язык преподавания в системе образования», пункт 1. исключить фрагмент «в меру возможностей образовательной системы», добавить «на языке межнационального общения (русском языке)» и в окончательной редакции эту статью изложить следующим образом: «В системе образования учебный процесс осуществляется на румынском языке, на языке межнационального общения (русском языке), на языках национальных меньшинств, или на одном из языков международного общения»</p> <p>В статье 10, пункт 2 в конце исключить фразу «в зависимости от возможностей системы образования».</p> <p>В окончательной редакции изложить этот пункт в следующей редакции: «Государство гарантирует конституционное право родителей и учащихся на выбор языка обучения на всех уровнях обязательного обучения».</p> <p>La Articolul 10, alin. 1) sintagma ”în limita posibilităților sistemului educațional” se exclude.</p> <p>La Articolul 10, alin. 2) cuvîntul ”obligatoriu” și sintagma” în funcție de posibilitățile sistemului educațional” se exclud.</p>	<p>minorităților naționale, dacă există o cerere suficientă, Statul asigură, în măsura posibilului și în cadrul sistemului educațional, ca persoanele aparținînd acestor minorități să beneficieze de posibilități corespunzătoare de învățare a limbii lor minoritare, ori de a primi o educație în această limbă, la nivelul învățămîntului obligatoriu.”</p> <p>Corelativ, și alin.(1) se reformulează în următoarea redacție: ”(1) În sistemul educațional, procesul de învățămînt se desfășoară în limba română sau, în limita posibilităților sistemului educațional, în una din limbile de circulație internațională și în limbile minorităților naționale în condițiile alin. (2) al prezentului articol.”</p>
--	--	---	--	---

	Art.10 alin.(4)	Deputatul Stella Jantuan	La Articolul 10, alin. 4) sintagma ”inclusiv prin creșterea ponderii disciplinelor studiate în limba română în instituțiile de învățămînt general cu altă limbă de predare” se exclude.	Nu se acceptă. Textul care se propune a fi exclus reprezintă, de fapt, o măsură prin care va fi realizat obiectivul asigurării condițiilor necesare pentru studierea limbii române în toate instituțiile de învățămînt (dar nu și unicul). În caz contrar, există riscul ca norma de baza înserată în alineat să rămîină declarativă.
		Deputatul Ina Șupac	La articolul 10 alineatul (1) va avea următorul cuprins: <i>În sistemul educațional, procesul de învățămînt se desfășoară în limba moldovenească sau, dacă există o cerere suficientă, în limba rusă, sau limbile minorităților naționale, sau în una din limbile de circulație internațională.</i> La articolul 10 alineatul (2) va avea următorul cuprins: <i>Statul asigură, conform Constituției și articolelor 18, 19 și 20 din Legea cu privire la funcționarea limbilor pe teritoriul Republicii Moldova, dreptul constituțional de a alege limba de educare și instruire la toate nivelurile și treptele de învățămînt.</i> La articolul 10 se adaugă un alineat nou: <i>Dreptul cetățenilor la educație și instruire în limba maternă se asigură prin crearea numărului necesar de instituții de învățămînt, clase, grupe, precum și a condițiilor de funcționare a acestora.</i>	Nu se acceptă. A se vedea redacția art. 10 alin.(1) și (2) înserată mai sus, preluată, <i>ad litteram</i> , din prevederile Convenției privind minoritățile naționale. Nu se acceptă. A se vedea redacția art. 10 alin.(1) și (2) înserată mai sus, preluată, <i>ad litteram</i> , din prevederile Convenției privind minoritățile naționale. Nu se acceptă. A se vedea redacția art. 10 alin.(1) și (2) înserată mai sus, preluată, <i>ad litteram</i> , din prevederile Convenției privind minoritățile naționale.
12.	Art.11 alin.(1)	Deputatul Valeriu Ghilețchi	La aliniatul 1) după cuvântul “ formarea ” se adaugă sintagma “ unui caracter integru ”;	Se acceptă. Articolul 11 alin.(1) va avea următorul cuprins: ”(1) Educația are ca finalitate principală formarea unui caracter integru și dezvoltarea unui sistem de competențe, care include cunoștințe, abilități, atitudini și valori, ce permit participarea activă a individului la viața socială și economică.”

	Art.11 alin.(2)	Deputatul Chiril Lucinschi	La art.11 alin.(2), în primele 2 noțiuni urmează a fi utilizate la început cuvintele ”competențe de”. Totodată, lit.g) și h) urmează a avea următorul conținut: ”g) competențe antreprenoriale și spirit de inițiativă; h) competențe de exprimare culturală și de conștientizare a valorilor culturale.”	Se acceptă. Alin.(2) al art.11 vor avea următorul cuprins: ”(2) Educația urmărește formarea următoarelor competențe-cheie: a) competențe de comunicare în limba română; b) competențe de comunicare în limba maternă și în limbi străine; c) competențe în matematică, științe și tehnologie; d) competențe digitale; e) competența de a învăța să înveți; f) competențe sociale și civice; g) competențe antreprenoriale și spirit de inițiativă; h) competențe de exprimare culturală și de conștientizare a valorilor culturale.”
13.	Art.12	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La lit.d), cuvântul „învățământului” se va substitui prin cuvântul „învățământul”.	Se acceptă în principiu. Conținutul lit.d) se reformulează și va avea următorul cuprins: ”d) nivelul 3: - învățământul secundar, ciclul II: învățământul liceal - învățământul profesional tehnic secundar;”
14.	Art.13	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Reieșind din prevederile art.35 din Constituție și pornind de la prevederile Titlului III „Învățământul general” din prezentul proiect, în titlul articolului și în textul propriu-zis, după cuvântul „învățământul” se va completa cu cuvântul „general”. <i>Această obiecție este valabilă pentru întreg textul proiectului.</i>	Nu se acceptă. Învățământul obligatoriu și învățământul general sînt concepte diferite, or, liceul, de exemplu, poate să nu intre în învățământul obligatoriu dacă elevul a decis să continue studiile, după absolvirea gimnaziului, în învățământul profesional tehnic secundar și postsecundar sau poate să intre (dacă elevul a decis să meargă la liceu după gimnaziu). Pe cînd în învățământul general, liceul intră întotdeauna. De altfel, o asemenea logică se circumscrie prevederilor art.135 alin.(1) din

			<p>În acest sens, atragem atenție la utilizarea diferită în textul proiectului a noțiunii „învățământ obligatoriu” și „învățământ general obligatoriu” (vezi art.134 alin.(3)). Potrivit normei de la lit. e) art. 19 al Legii nr. 780/2001 privind actele legislative, la elaborarea proiectului de act legislativ se va utiliza unul și același termen.</p> <p>La alin.(1) întru respectarea condiției preciziei și clarității este necesar de concretizat nivelul și ciclul învățământului profesional-tehnic, reieșind din prevederile art.12 din proiect.</p> <p>Atragem atenție la stabilirea concretă a vârstei de 16 ani – 18 ani, care urmează a fi revăzută reieșind din debutul școlarizării, care poate fi și mai devreme de vîrsta împlinită de 7 ani.</p> <p>La alin.(2) este indicat că obligativitatea frecventării învățământului obligatoriu încetează la vîrsta de 18 ani. Pornind de la faptul că autorii proiectului propun la alin.(1) că învățământul obligatoriu se finalizează cu învățământul liceal sau învățământul profesional tehnic,</p>	<p>Constituția țării în sensul în care textul proiectului, cu referire la ce intră în învățământul obligatoriu, este mai extins decît norma constituțională (din textul constituțional rezultă că liceul nu este parte componentă a învățământului obligatoriu, pe cînd din proiect acesta poate fi). De aceea, titlul articolului, dar și conținutul său, trebuie să utilizeze anume sintagma ”învățământul obligatoriu”.</p> <p>Se acceptă. Din art.134 alin.(3), cuvîntul ”general” se exclude.</p> <p>Se acceptă. Alineatul (1) va avea următorul cuprins: ”(1) Învățământul obligatoriu începe cu ciclul întii preșcolar – grupa pregătitoare, și se finalizează cu învățământul liceal sau învățământul profesional tehnic secundar și postsecundar.”</p> <p>Nu se acceptă. Aserțiunile nu sînt justificate.</p>
--	--	--	---	--

			<p>este necesar de a revedea indicarea expresă a vârstei de 18 ani, reieșind din numărul claselor (X - XII). Formula matematică $16+3=19$ ani.</p> <p>La alin.(3), întru respectarea terminologiei uniforme, sintagma „tutorilor desemnați potrivit legii” se va substitui prin sintagma „reprezentanților legali”, noțiune utilizată în textul proiectului.</p> <p>Menționăm că, întreg textul articolului 13 urmează a fi revăzut și expus într-o redacție nouă, respectându-se condițiile legalității, accesibilității și preciziei.</p> <p>Considerăm necesar, pentru claritate de a defini la art.3 din proiect, noțiunea de „învățământ general obligatoriu”.</p>	<p>Se acceptă. La alin.(3), cuvintele ”tutorilor desemnați potrivit legii” se substituie cu ”reprezentanților legali”.</p> <p>Se acceptă. Textul articolului a fost revizuit.</p> <p>Nu se acceptă. Nu există așa un termen în proiect, din art.134 alin.(3) acesta a fost exclus.</p>
		Deputatul Ina Șupac	<p>La articolul 13, alineat (1), (2) se exclude.</p> <p>La Articolul 13 alineat (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>Durata învățământului general obligatoriu este de 9 ani. Frecventarea obligatorie a școlii încetează la sfârșitul anului de învățământ în care elevul atinge vârsta de 16 ani.</p>	<p>Nu se acceptă. Nu este clară justificarea.</p> <p>Nu se acceptă. Tendința generală în mai multe țări preocupate de calitatea forței de muncă este ca durata învățământului obligatoriu să fie pînă la vârsta de 18 ani.</p>
15.	Art.15	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>La alin.(1) lit.j) după cuvîntul „instituție” textul se va completa cu sintagma „de învățământ”.</p> <p>Constatăm că nu sunt arătate tipurile instituțiilor învățământului special. Prin urmare, sugerăm de a completa prevederile art.15, respectîndu-se condițiile preciziei și clarității actului legislativ, reieșind din prevederile Titlului VII din proiect.</p>	<p>Se acceptă. Alineatul (1) al art.15 va avea următorul cuprins:</p> <p>”(1) În conformitate cu structura învățământului, instituțiile de învățământ se clasifică, după cum urmează:</p> <p>a) instituție de educație antepreșcolară – creșă, centru comunitar de educație timpurie;</p> <p>b) instituție de învățământ preșcolar – grădiniță de copii, centru comunitar de educație timpurie;</p>

				<p>c) instituție de învățământ primar – școală primară;</p> <p>d) instituție de învățământ secundar, ciclul I – gimnaziu;</p> <p>e) instituție de învățământ secundar, ciclul II – liceu;</p> <p>f) instituție de învățământ general cu programe combinate – complex educațional (școală primară-grădiniță, gimnaziu-grădiniță);</p> <p>g) instituție de învățământ secundar profesional tehnic – școală profesională;</p> <p>h) instituție de învățământ profesional postsecundar nonterțiar – colegiu;</p> <p>i) instituție de învățământ profesional tehnic cu programe combinate – centru de excelență;</p> <p>j) instituție de învățământ superior – universitate, academie de studii, institut, școală superioară, școală de înalte studii și altele asemenea;</p> <p>k) instituție de învățământ specializată de formare continuă – institut;</p> <p>l) instituție de învățământ extrașcolar – școală (de arte, teatru, etc.), centru de creație, club sportiv;</p> <p>m) instituție de învățământ secundar vocațional de arte, sport etc. – școală;</p> <p>n) instituție de învățământ special - instituție specială și școală auxiliară.”</p>
		Deputații Oleg Țulea, Sergiu Sîrbu și Valentina Stratan	La art.15 alin.(1), litera a) se completează în final cu sintagma ”grădinițe speciale și de tip sanatorial”.	Nu se acceptă. Astfel de instituții nu există.

16.	Art.16	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>La alin.(8) este indicat că notarea elevilor și studenților fără respectarea metodologiilor de evaluare și a standardelor naționale constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit legii. Apare întrebarea cine aplică sancțiunea.</p> <p>Referitor la evaluarea rezultatelor învățării în învățământul primar, considerăm oportun de a revedea evaluarea prin descriptori, în sensul includerii obligativității evaluării rezultatelor cu note de la „10” la „1” pentru clasa IV. Aceasta o motivăm prin faptul, că copilul/elevul trebuie să se adapteze la evaluarea cu note, pentru a nu fi stresați în clasa a V în învățământul gimnazial.</p>	<p>Sancțiunile disciplinare pentru aceste încălcări, așa cum și pentru alte încălcări ale disciplinei de muncă, sînt aplicate de către angajator potrivit legislației generale în domeniul muncii.</p> <p>Nu se acceptă. Descriptorii vor fi pe înțelesul părintelui și vor reflecta activitatea curriculara. Totodată, noua modalitate de evaluare îl va ajuta și pe copil să se autoevalueze, ca să știe la ce nivel se află și să poată lucra ulterior asupra lacunelor pe care le identifică în procesul de învățare. De aceea, renunțarea la ele este inoportună. În plus, descriptorii se vor aplica la o etapă ulterioară intrării în vigoare a codului, acest lucru fiind inserat la art.148.</p>
		Deputatul Chiril Lucinschi	La alin.(3), cuvîntul ”elevilor” să se substituie cu cuvîntul ”copiilor”.	<p>Se acceptă. Alin.(3) al art.16 va avea următorul cuprins:</p> <p>”(3) În învățământul preșcolar, monitorizarea rezultatelor învățării se realizează în baza standardelor de învățare și dezvoltare a copiilor de pînă la 7 ani, precum și a instrumentului de monitorizare a pregătirii copiilor pentru școală, elaborate și aprobate de Ministerul Educației.”</p>
17.	Art.17	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>La alin.(4) propunem de a substitui sintagma „limba engleză” prin sintagma „una din limbile de circulație internațională”.</p> <p>La alin.(6), întru respectarea utilizării terminologiei constante și uniforme, este necesar de a revedea textul prin prisma prevederilor art.15 alin.(1) lit.j) din proiect.</p>	<p>Nu se acceptă. Este inoportun acest lucru. În plus, în majoritatea statelor diplomele se completează în limba de stat și în cea engleză.</p> <p>Nu se acceptă. Terminologia utilizată, pe această dimensiune, este una uniformă.</p>

			<p>La alin.(7), întru respectarea principiului clarității și preciziei este necesar de a indica expres care este organul/structura abilitată pentru informarea, recunoașterea și echivalarea actelor de studii și a calificărilor.</p> <p>Totodată, atragem atenție faptului că proiectul codului nu prevede dacă actele de studii se eliberează gratuit sau contra plată. De asemenea, în vederea respectării principiilor de bază ale legiferării, este necesar de a stabili expres în proiectul codului dacă duplicatele actelor de studii se eliberează gratis sau contra plată și cine stabilește cuantumul.</p>	<p>Nu se acceptă. Este utilizată o formulă care ar permite, în caz de necesitate, să se facă restructurări în vederea optimizării activității pe această linie. Actualmente entitatea dată este un serviciu în cadrul aparatului central al Ministerului Educației. Ulterior, ea poate fi reorganizată într-o structură subordonată sau funcțiile ei ar putea fi alocate către o altă entitate existentă, nou-creată sau reorganizată (de exemplu către CTICE). De aceea, formula utilizată în proiect este, pentru cazul dat, este cea mai bună opțiune.</p> <p>Se acceptă. Se introduce, după alin.(2), un nou alineat, alin.(3), având următorul cuprins: (3) Actele de studii din învățământul obligatoriu se eliberează gratuit. Eliberarea dublicatului se face contra plată al cărui cuantum se stabilește de Guvern.”</p> <p>Celelalte alineate se renumerează în mod corespunzător.</p>
		Deputatul Chiril Lucinschi	<p>La art.17 alin.(5): - lit.c), cuvântul ”secundar” urmează a fi plasat după cuvintele ”profesional-tehnic”; - la lit.d) de exclus cuvântul ”nonterțiar”.</p>	<p>Se acceptă. Lit.c) și d) vor avea următorul cuprins: ”c) în învățământul profesional tehnic secundar – Certificat de calificare; d) în învățământul profesional tehnic postsecundar – Diplomă de studii profesionale;”</p>
18.	Art.18	Direcția juridică a Secretariatului	<p>La alin.(8) sintagma „în baza unor regulamente” se va substitui prin sintagma „în baza regulamentelor”.</p> <p>La alin.(9) este stabilit că Inspectoratul Școlar Național</p>	<p>Se acceptă în principiu. Alineatele (8) și (9) se reformulează având următorul cuprins:</p>

	Parlamentului	<p>este instituția responsabilă de evaluarea învățământului general, de acreditarea instituțiilor și de asigurarea calității în învățământul general.</p> <p>Atenționăm asupra faptului că, întru respectarea condițiilor preciziei și clarității, precum și întru asigurarea transparenței și excluderea elementelor de coruptibilitate, odată cu constituirea unei structuri noi, în proiectul actului legislativ este necesar de a prevedea expres atribuțiile de bază ale acestei structuri, de a indica în subordinea cui funcționează, statutul de personal, condițiile de angajare, criteriile de selectare și rigorile stabilite față de candidați (studii, stagiu, incompatibilități, etc.), sursele de salarizare, etc.</p> <p>Prin urmare, textul proiectului necesită a fi completat cu reglementări exprese referitor la statutul juridic al Inspectoratului Școlar Național.</p>	<p>”(8) Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional activează în baza regulamentului aprobat de Guvern în condițiile prezentului Cod.</p> <p>(9) Inspectoratul Școlar Național este instituția responsabilă de evaluarea învățământului general, de acreditarea instituțiilor și de asigurarea calității în învățământul general. Modul de organizare și funcționare a Inspectoratului Școlar Național este stabilit de Guvern.”</p>
	Deputatul Chiril Lucinschi	<p>Alin.(7) lit.b) va avea următorul cuprins:</p> <p>”b) în învățământul profesional tehnic secundar și postsecundar, și superior:”</p>	<p>Se acceptă. La alin.(7), prima propoziție a lit.b) va avea următorul cuprins:</p> <p>”b) în învățământul profesional tehnic secundar și postsecundar, și superior:”</p>
	Deputatul Iurie Țap	<p>Din art. 18 alin (5) și (6) sintagma „organelor reprezentative ale autonomiei” se substituie cu „de Adunarea Populară și se subordonează acesteia”</p>	<p>Se acceptă. Alin.(5) și (6) vor avea următorul cuprins:</p> <p>”(5) Organele locale de specialitate în domeniul învățământului sînt create de autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea în forma organizatorică de subdiviziuni interioare, subordonate consiliilor raionale/municipale, iar în UTA Găgăuzia – de Adunarea Populară și se subordonează acesteia.</p> <p>(6) Titlatura, structura și regulamentele de funcționare ale organelor locale de specialitate în domeniul învățământului se stabilesc de consiliile raionale, consiliile municipale, iar în UTA Găgăuzia – de</p>

				Adunarea Populară, în baza structurii-tip și a regulamentului-tip, aprobate de Guvern. ”
		Deputatul Ina Șupac	La articolul 18 se adaugă un alineat nou: <i>Se interzice înstrăinarea și transmiterea edificiilor, construcțiilor și terenurilor aferente, care aparțin instituțiilor de învățământ, în alte scopuri decât cele pentru instruire, educație și luminare culturală.</i>	Nu se acceptă. Propunerea nu se circumscrie obiectului de reglementare a articolului respectiv.
19.	Art.19	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Pornind de la structura sistemului de învățământ (art.12 din proiect) și de la prevederile art.13 din proiect, care prevede învățământul general obligatoriu, alin.(1) al art.19, urmează a fi completat cu lit.e) „învățământul profesional tehnic secundar”. La alin.(7), sintagma „care urmează a fi dat publicității” se va substitui prin „pe care îl publică pe pagina sa web”.	Nu se acceptă. Învățământul profesional tehnic nu face parte din învățământul general. Se acceptă. Alineatul (7) va avea următorul cuprins: ”(7) Instituțiile de învățământ general sînt obligate să prezinte anual organului local de specialitate în domeniul învățământului un raport de activitate care se publică pe pagina web. Procedura de publicare a raportului este stabilită de Ministerul Educației.”
20.	Art.20	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(4) nu este clară impunerea condiției referitor la dizolvarea instituțiilor de învățământ privat, în conformitate cu prevederile unui regulament, elaborat de Ministerul Educației și aprobat de Guvern. La alin.(6) nu este clar ce se are în vedere prin norma expusă. Actualmente, conform art.13 alin.(2) din Legea învățământului nr.547/1995, instituțiile de învățământ sînt persoane juridice.	Se acceptă. Alin.(4) se reformulează și va avea următorul cuprins: ”(4) Instituțiile de învățământ private de toate nivelurile pot fi înființate, reorganizate sau dizolvate în modul prevăzut de legislația civilă și prevederile prezentului Cod.” Deși actuala lege a învățământului stabilește statutul de persoană juridică a instituțiilor de învățământ, aceasta normă nu a fost realizată în totalitate. De exemplu, grădinițele nu sînt persoane juridice. Redacția Codului

			educației doar ”legiferează” o situație reală.
	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Art. 20 alin. (4), cuvântul ”sau” va fi înlocuit cu cuvântul ”și”; se exclude cuvântul “civilă”; cuvântul “ori” va fi înlocuit de cuvântul “și”;	Se acceptă în principiu. A se vedea mai sus noua redacție propusă pentru alin.(4).
	Deputatul Ina Șupac	<p>Articolul 20 alineat (1) va avea următorul cuprins: <i>Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi fac propuneri de înființare, reorganizare sau lichidare a instituțiilor de stat de învățământ preșcolar și extrașcolar, primar, gimnazial, liceal finanțate de la bugetul satelor (comunelor), orașelor, municipiilor.</i></p> <p>Articolul 20 alineat (2) va avea următorul cuprins: <i>Directiile de învățământ din unitățile administrativ-teritoriale de nivelul doi:</i></p> <p>a) <i>decid asupra propunerilor privind înființarea, reorganizarea sau lichidarea instituțiilor de stat de învățământ preșcolar și extrașcolar, primar și gimnazial;</i></p> <p>b) <i>confirmă propunerile autorităților administrației publice locale de nivelul întâi privind înființarea instituțiilor de stat de învățământ liceal și le înaintează spre examinare Ministerului Educației</i></p> <p>La Articolul 20 alineat (3) va avea următorul cuprins: <i>Autoritățile administrației publice locale de nivelul doi fac propuneri de înființare, reorganizare sau lichidare a instituțiilor de stat de învățământ secundar profesional și le înaintează spre examinare Ministerului Educației.</i></p> <p>La Articolul 20 se adaugă un alineat nou: Ministerul Educației decide asupra propunerilor direcțiilor de învățământ, autorităților administrației publice locale de nivelul doi, ministerelor și departamentelor interesate privind înființarea,</p>	<p>Nu se acceptă. Organele împuternicite de luarea deciziilor privind înființarea, reorganizarea sau lichidarea instituțiilor de învățământ trebuie să fie entitățile care asigură finanțarea acestor instituții de învățământ. Or, în caz contrar, nu există nici o logică: instituțiile raionale finanțează, iar primăriile decid soarta instituțiilor de învățământ finanțate de nivelul al doilea.</p>

			reorganizarea sau lichidarea instituțiilor de stat de învățământ liceal și secundar profesional.	
		Deputatul Iurie Țap	<p>Din art. 20 alin. (1) sintagma „de către autoritățile administrației publice locale” după text se completează cu „care au competența respectivă stabilită prin lege”</p> <p>Din art. 20 alin (2) sintagma „din bugetele cărora se finanțează instituțiile de învățământ” se substituie cu sintagma „fondatoare”</p>	<p>Se acceptă. Alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:</p> <p>(1) Instituțiile publice de educație timpurie (antepreșcolar și preșcolar) și extrașcolar (de nivel local) sînt înființate, reorganizate și dizolvate de către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi. Instituțiile publice de învățământ primar, gimnazial, liceal și extrașcolar (de nivel raional) sînt înființate, reorganizate și dizolvate de către autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea. Autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura buna funcționare a acestor instituții, în conformitate cu regulamentele și standardele aprobate de Ministerul Educației.</p> <p>(2) Autoritățile administrației publice locale fondatoare sînt obligate să stabilească districte școlare pentru fiecare instituție publică de educație timpurie, de învățământ primar și/sau gimnazial.”</p>
		Deputatul Chiril Lucinschi	<p>Articolul 20 (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>”(3) Instituțiile publice de învățământ special și profesional tehnic sînt înființate, reorganizate și dizolvate la inițiativa fondatorilor, cu aprobarea Guvernului.”</p>	<p>Se acceptă. Alin.(3) va avea următorul cuprins:</p> <p>”(3) Instituțiile publice de învățământ special și profesional tehnic sînt înființate, reorganizate și dizolvate la inițiativa fondatorilor, cu aprobarea Guvernului.”</p>
21.	Art.21	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>La alin.(1) propunem de a substitui „anul școlar” prin sintagma „anul de studii”, la cazul respectiv.</p> <p>La alin.(2) cuvîntul între paranteze „(lecțiilor)” se va exclude, ca fiind de prisos.</p>	<p>Se acceptă. Alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:</p> <p>”(1) Anul de studii în învățământul general începe la 1 septembrie. În învățământul primar durata anului școlar este de 33 de</p>

				săptămîni, repartizate pe semestre relativ egale. În învățămîntul gimnazial și liceal anul școlar are durata de 35 de săptămîni, repartizate pe semestre relativ egale. În clasele terminale IX și XII durata anului școlar este de 34 de săptămîni, repartizate pe semestre relativ egale. (2) Perioada, numărul și durata vacanțelor, precum și durata orelor de clasă în învățămîntul general, se stabilesc de Ministerul Educației.”
22.	Art.22	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(3), textul urmează a fi revăzut și conformat prevederilor art.15 alin.(1) lt.a) și b).	Se acceptă. Alineatul (3) se reformulează și va avea următorul cuprins: ”(3) Educația timpurie se desfășoară în creșe, centre comunitare de educație timpurie, instituții de educație timpurie cu diferite programe de funcționare, sau alte tipuri de instituții care prestează servicii în conformitate cu standardele educaționale de stat.”
23.	Art.23	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	În textul primei propoziții sintagma „în acest caz” se va exclude. Propoziția a doua conține norme declaratorii, care urmează a fi concretizate. Sintagma „în limita posibilităților” de la sfîrșitul textului se va exclude, deoarece această normă, creează interpretări diferite, care în viziunea noastră conține elemente de coruptibilitate.	Se acceptă. Art.23 se reformulează și va avea următorul cuprins: ”Educația antepreșcolară se realizează în familie, care beneficiază de finanțare de la bugetul public național conform legislației în vigoare. La solicitarea părinților, autoritățile administrației publice locale pot organiza educația antepreșcolară, cu finanțare de la bugetele locale.”
		Deputatul Corina Fusu	Articolul 23. „ Educația antepreșcolară ” se modifică după cum urmează: (1) Educația antepreșcolară se realizează atît de părinți cît și în cadrul instituțiilor de educație timpurie descrise în punctul 3 art. 22. La solicitarea părinților,	Nu se acceptă. O astfel de modificare implică cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului de stat, astfel că, potrivit reglementărilor constituționale și jurisprudenței recente a Curții Constituționale, odată introduse, ele vor

			<p>autoritățile administrației publice locale sunt obligate să organizeze educația antepreșcolară.</p> <p>(2) Organizarea unităților de educație timpurie antepreșcolară, conținutul educativ, standardele de calitate și metodologia de organizarea a acesteia se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Educației, în termen de maxim 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi.</p> <p>(3) Asigurarea personalului didactic necesar desfășurării educației antepreșcolare se face de către autoritățile administrației publice locale, împreună cu inspectoratele școlare.</p> <p>(4) Tipurile și modalitățile de finanțare a serviciilor de educație antepreșcolară se reglementează prin hotărâre a Guvernului, în termen de maximum 12 luni de la intrare în vigoare a prezentei legi.</p>	<p>putea fi declarate ca fiind neconstituționale cîtă vreme nu sunt acceptate de către Guvern (așa cum a statuat Curtea Constituțională, prin Guvern se are în vedere autoritatea publică numită, urmare a obținerii votului de încredere a Parlamentului, prin decret prezedențial, și nu un membru al Guvernului).</p>
24.	Art.26	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>Întru respectarea limbajului juridic al actului legislativ, la alin.(1) se va exclude sintagma „de regulă”, din motiv că norma trebuie să fie clară, iar dacă se utilizează regula care are excepții, înseamnă că trebuie să fie descrise aceste excepții.</p> <p>Această obiecție se referă la întreg textul proiectului.</p> <p>Observăm că, proiectul Codului nu explică noțiunile formelor de organizare a învățămîntului, din care cauză prevederile acestuia creează interpretări diferite. Astfel, constatăm că noțiunile „învățămînt la distanță”, „învățămînt la domiciliu”, „studiu individual” urmează a fi definite la art.3 din proiect.</p> <p>La alin.(2), sintagma „școala respectivă” se va substitui</p>	<p>Nu se acceptă. Sintagma ”de regulă” se utilizează acolo unde există posibilitatea derogării de la prevederile normei respective (regulă/excepție). Această sintagmă presupune caracterul permisiv al normei juridice. Renunțarea ar însemna schimbarea accentelor în sensul în care în loc de normă permisivă se instituie una prohibitivă, ceea ce nu s-ar circumscrie esenței reglementării.</p> <p>Nu este necesar acest lucru.</p> <p>Se acceptă. Alin.(2) va avea următorul</p>

			<p>prin sintagma „instituția de învățământ respectivă”.</p> <p>Atragem atenție că în învățământul gimnazial (art.28 alin.(3) din proiect) este indicat și profilul – muzica, pe când în învățământul primar numai profilul de arte și sport.</p> <p>La alin.(6) întru respectarea condiției preciziei și clarității actului legislativ este necesar de a stabili expres care sunt sursele de finanțare a grupelor sau claselor cu program prelungit în învățământul primar.</p> <p>La alin.(7) sintagma „în penitenciare” se va substitui prin sintagma „în instituțiile penitenciare”. Această obiecție se referă și la alin.(4) al art.28 din proiect.</p>	<p>cuprins: ”(2) În clasa I sînt înscriși, în mod obligatoriu, fără probe de concurs, toți copiii din districtul școlar arondat, care doresc să învețe în instituția de învățământ respectivă.”</p> <p>Se acceptă. Întrucît muzica este la fel o artă (legătura gen/specie), din tot conținutul proiectului, cu excepția art.36 alin.(1), sintagma ”muzică” și derivatele sale se exclud (de exemplu, la art.28 alin.(3), art.30 alin.(2) lit.b)).</p> <p>Nu se acceptă. Aceste aspecte vor fi stabilite de Ministerul Educației.</p> <p>Se acceptă. La art.26 alin.(7), art.28 alin.(4), dar și în toate celelalte articole unde se utilizează sintagma ”penitenciare”, aceasta se substituie cu sintagma ”instituții penitenciare”, la cazurile gramaticale și numerele corespunzătoare.</p>
25.	Art.27	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>Întru respectarea condiției preciziei și clarității este necesar de concretiza referitor la învățământul profesional-tehnic, reieșind din prevederile art.12 din proiect.</p>	<p>Se acceptă. Art.27 va avea următorul cuprins: ”Învățământul gimnazial contribuie la formarea unei personalități libere și creative prin asigurarea dezvoltării competențelor elevilor, precum și prin consilierea și orientarea acestora în determinarea traseului individual optim către învățământul liceal sau cel profesional tehnic secundar și postsecundar.”</p>

26.	Art.28	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(1) este indicat că învățământul gimnazial este obligatoriu. În acest caz, atragem atenție la norma alin.(1) al art.26 cu referire la învățământul primar, care face parte, de asemenea din învățământul general obligatoriu. Prin urmare, pentru respectarea principiului uniformității terminologiei actului legislativ, textul necesită a fi revăzut.	Se acceptă. Alin.(1) al art.28 va avea următorul cuprins: ”(1) Învățământul gimnazial include clasele V-IX și se organizează ca învățământ cu frecvență. Pentru persoanele cu dificultăți de învățare cauzate de dizabilități, învățământul gimnazial se poate organiza ca învățământ la distanță, învățământ la domiciliu, studiu individual.”
27.	Art.30	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(4), întru respectarea condiției preciziei și clarității este necesar de a concretiza referitor la învățământul profesional-tehnic, reieșind din prevederile art.12 din proiect. De asemenea, atragem atenție la vârsta de 20 ani, care în viziunea noastră, necesită a fi revăzută.	Se acceptă. Alin.(4) se reformulează și va avea următorul cuprins: ”(4) Învățământul liceal cu frecvență redusă (clasele X-XIII) se organizează pentru absolvenții învățământului gimnazial și profesional tehnic secundar, angajați pe piața muncii sau care au împlinit 20 de ani, în condițiile stabilite de Ministerul Educației.”
		Deputatul Chiril Lucinschi	La articolul respectiv urmează a fi prevăzută posibilitatea susținerii bacalaureatului în regim de externat.	Se acceptă. După alin.(9) se introduce un nou alineat, alin.(10), cu următorul cuprins: ”(10) Persoanele care au absolvit forme de învățământ echivalente învățământului liceal pot solicita susținerea examenului de bacalaureat în regim de externat. Modul de susținere a examenului de bacalaureat în regim de externat se stabilește de Ministerul Educației.” Alineatele (10) și (11) devin, respectiv, alin.(11) și (12).
		Deputatul Ina Șupac	La Articolul 30 se adaugă un alineat nou: <i>Se interzice echiparea centrelor de bacalaureat cu scanere, aparate de bruier, depistare a legăturii telefonice, camere video, precum și utilizarea</i>	Nu se acceptă. Prevederile enunțate nu constituie norme cu caracter primar care ar face obiectul vreunei legi, ci sînt dispoziții de procedură, care urmează a fi stabilite în acte cu caracter infralegal.

			detectoarelor de metale.	
28.	Cap.IV	Deputatul Oleg Țulea	<p>La Capitolul IV al Legii nr. 260 din 01 iulie 2014, Proiectul Codului Educației, înaintea art. 31 se introduce un nou articol cu următorul conținut:</p> <p>„Articolul 33. Învățământul pentru copiii și tinerii capabili de performanțe înalte</p> <p>(1) Statul sprijină copiii și tinerii capabili de performanțe înalte atât în unități de învățământ, cât și în centre de excelență.</p> <p>(2) Coordonarea acțiunilor prevăzute la alin. (1) este asigurată de Ministerul Educației.</p> <p>(3) Resursele umane, curriculare, informaționale, materiale și financiare pentru susținerea copiilor și a tinerilor capabili de performanțe înalte se asigură de unitățile de învățământ și de inspectoratele școlare, conform normelor metodologice elaborate de Ministerul Educației.</p> <p>(4) Pentru sprijinirea copiilor și a tinerilor capabili de performanțe înalte, Ministerul Educației organizează olimpiade și concursuri, tabere de profil, simpozioane și alte activități specifice și acordă burse și alte forme de sprijin material.</p> <p>(5) Copiii și tinerii capabili de performanțe înalte beneficiază, indiferent de vârstă, de programe educative care le respectă particularitățile de învățare și de orientare a performanței. Aceste programe sunt de aprofundare a învățării, de grupare pe abilități, de îmbogățire a curriculumului cu noi domenii, de mentorat și transfer de competență, de accelerare a promovării conform ritmului individual de învățare.”</p>	<p>Nu se acceptă. Despre faptul că statul susține copiii cu rezultate remarcabile este prevăzut la art.9 alin.(6). Totodată, introducerea unui articol separat referitor la copiii și tinerii capabili de performanțe înalte este inoportună din punct de vedere al procsului de legiferare, întrucât, prin aceasta, se introduce confuzie în ceea ce privește clasificarea diferitor forme de învățământ, creîndu-se falsa impresie precum că această formă nu s-ar circumscrie formelor de învățământ care sînt prevăzute în proiect.</p>

29.	Art.32	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>La alin.(2), pornind de la prevederea de la alin.(2) al art.19 din proiect, care stabilește că învățământul general include și învățământul special, propunem de a redacta textul normei de la lit.a) și b), în vederea comasării acestora într-o singură propoziție.</p> <p>Considerăm oportun, ca actele normative ce țin de organizarea învățământului pentru copiii și elevii cu cerințe educaționale speciale să fie elaborate în comun sau coordonate cu Ministerul Sănătății.</p>	<p>Se acceptă. Alin.(2) se reformulează cu luarea în considerare a celor menționate avînd următorul cuprins: ”(2) Statul asigură integrarea copiilor și elevilor cu cerințe educaționale speciale prin: a) înscrierea copilului sau elevului cu cerințe educaționale speciale în grupa sau clasa corespunzătoare din instituția de învățămînt special; b) înscrierea copilului sau elevului cu cerințe educaționale speciale în grupa sau clasa din celelalte instituții din învățămîntul obligatoriu.”</p> <p>Se acceptă de principiu. Potrivit procedurilor legale privind elaborarea actelor normative, proiectele urmează a fi coordonate obligatoriu cu autoritățile responsabile, astfel că acest fapt nu mai este necesar de a fi indicat suplimentar.</p>
30.	Art.33	Deputații Oleg Țulea, Sergiu Sîrbu și Valentina Stratan	La art. 33 alin 2) după sintagma ”dificultăți severe de învățare (dificultăți multiple, asociate) - școli auxiliare,” se propune completarea cu sintagma ”complexe/instituții de alternativă de pedagogie curativă”.	Nu se acceptă. Propunerea nu este argumentată.
		Deputatul Chiril Lucinschi	Din alin.(1) urmează a fi omis cuvîntul ”corecțional”.	Se acceptă. Alin.(1) va avea următorul cuprins: ”(1) Învățămîntul special se realizează în instituții de învățămînt special cu sau fără servicii rezidențiale și în instituții alternative care acordă asistență recuperatorie copiilor sau elevilor cu deficiențe senzoriale și alte deficiențe,

				inclusiv celor integrați în învățământul general, precum și consultații metodice cadrelor didactice ce activează în grupele sau clasele în care învață categoria respectivă de copii sau elevi, în modul stabilit de Ministerul Educației.”
31.	Art.34	Deputatul Valeriu Ghilețchi	La Art. 34 se adaugă un nou alineat (3) cu următorul conținut: “(3) Instruirea la domiciliu la solicitare se organizează pentru învățământul primar în baza cererii părinților sau a reprezentanților legali ai copiilor. Curriculumul, metodologia de predare și evaluare pentru acest gen de instruire vor fi elaborate de Ministerul Educației. Cheltuielile legate de predare vor fi suportate de cei care solicită acest gen de instruire.”	
32.	Art.36	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	În tot cuprinsul articolului după cuvântul „instituțiilor”, după caz, se va completa cu sintagma „de învățământ”. La alin.(4), atragem atenție la textul de la finele acestui alineat „ <i>indiferent de sex, rasă, origine etnică,</i>	Se acceptă. Alin.(2) și (3) vor avea următorul cuprins: ”(2) Modul de funcționare a instituțiilor de învățământ extrașcolare este stabilit de Regulamentul-tip, elaborat și aprobat de Ministerul Educației. (3) În funcție de specificul activității, fiecare instituție de învățământ extrașcolară își elaborează propriul regulament de funcționare, coordonat cu organul local de specialitate în domeniul învățământului. În Regulamentul de funcționare al instituțiilor extrașcolare se va specifica în mod explicit nomenclatorul serviciilor educaționale oferite beneficiarilor fără plată.” Se acceptă. Alin.(4) va avea următorul cuprins:

			<i>confesiune, dizabilitate și altele asemenea”, care necesită a fi revăzut și expus mai succint. Reieșind din redacția propusă de către autori, constatăm că este vorba de respectarea principiului nediscriminării.</i>	”(4) Accesul la activitățile oferite de instituțiile extrașcolare publice, conform Nomenclatorului de servicii educaționale gratuite, aprobat de Guvern, este liber pentru toți solicitanții cu vârsta cuprinsă între 5 și 21 de ani, cu respectarea principiului nediscriminării.”
33.	Art.37	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Propunem de a revedea întreg textul acestui articol în coraport cu noțiunile „alternative educaționale” și „instituții de învățământ alternativ” definite la art.3 din proiect. La alin.(3) din acest articol, nu este clar ce se are în vedere: despre modul de organizare, funcționare, evaluare și acreditare a alternativelor educaționale sau ale instituțiilor de învățământ alternativ?	Se acceptă. Alin.(4) va avea următorul cuprins: ”(4) Alternativele educaționale beneficiază de autonomie organizațională și funcționează în conformitate cu standardele educaționale de stat și specificul alternativei.”
34.	Art.40	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(4) întru respectarea condiției preciziei și clarității, este necesar de a concretiza, dacă elevii claselor V-XII beneficiază de manuale școlare prin schema de închiriere cu plată sau gratuit.	Conform dicționarului explicativ al limbii române, ”a închiria” înseamnă ”a da sau a lua în folosință temporară un bun mobil sau imobil, în schimbul unei <i>chirii</i> ” (DEX '98 (1998)), pe când ”chiria” este ” <i>sumă plătită</i> de beneficiarul unui contract de închiriere în schimbul folosirii temporare a locuinței sau a unui lucru închiriat” (DEX '09 (2009)).
35.	Art.41	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(2) lit.a) sintagma „alte structuri abilitate”, se cere a fi concretizat care sunt aceste structuri. <i>Această obiecție se referă și la art.42 din proiect, precum și la întreg textul proiectului.</i>	Nu se acceptă. De vreme ce se operează cu termenul ”structuri abilitate”, se are în vedere că aceste entități vor fi abilitate potrivit procedurilor legale în vigoare cu aceste competențe. Din această cauză, nu este necesar în mod obligatoriu ca acestea să fie menționate expres.
			Referitor la „organul de specialitate în domeniul învățământului al administrației publice locale”, pentru claritate considerăm oportun de a-l denumi, pentru a nu crea interpretări diferite.	Se acceptă parțial. Indicarea denumirii exacte a acestei entități în textul Codului este imposibilă întrucât, potrivit legislației în domeniul administrației publice locale,

			<p>Totodată atragem atenție la utilizarea diferită în textul proiectului a acestui termen (a vedea de ex, art.18 alin.(7) lit.a) din proiect „organul local de specialitate în domeniul învățămîntului”; art.46 alin.(1); art.49 alin.(7) „organul local de specialitate”).</p> <p>Această obiecție se referă la întreg textul proiectului.</p>	<p>APL-urile au deplină autonomie în ceea ce privește determinarea structurilor sale descentralizate (undeva poate fi subdiviziunea educație, undeva învățămînt, undeva învățămînt și tineret sau cultură etc.). În plus, și titulatura acestor entități este diferită în funcție de numărul de unități din care este constituită (undeva poate fi direcție generală de 18 și mai multe unități, undeva poate fi direcție (5-18 unități), undeva chiar secție (4 unități de personal)).</p> <p>Anume pentru claritate a fost identificată o denumire generică ”organ local de specialitate în domeniul învățămîntului” care urmează a fi utilizată în tot textul proiectului.</p> <p>Totodată, întucît nu peste tot se utilizează una și aceeași formulă, la art.19 alin.(7) sintagma ”organului local de specialitate al administrației publice locale” se substituie cu sintagma ”organului local de specialitate în domeniul învățămîntului”, la art.41 alin.(2) lit,b) sintagma ”organul de specialitate în domeniul învățămîntului” se substituie cu sintagma ” organul local de specialitate în domeniul învățămîntului”, iar la art.45 alin.(1) sintagma ”organul local de specialitate” se substituie cu sintagma ”organul local de specialitate în domeniul învățămîntului”.</p>
36.	Art.43	Deputatul Chiril Lucinschi	<p>La art.43 alin.(7), urmează a se substitui cuvîntul ”acestora” cu ”acestui”.</p>	<p>Se acceptă. Alin.(7) al art.43 va avea următorul cuprins: ”(7) Se interzice publicarea subiectelor examenelor de absolvire a gimnaziului și de bacalaureat, precum și a soluțiilor la</p>

				acestea, pînă la începerea examenului respectiv sau pe durata desfășurării acestuia. Încălcarea prevederilor prezentului alineat se pedepsește potrivit legislației în vigoare.”
		Deputații Corina Fusu, Valeriu Munteanu	La alin. (7), după cuvântul examenelor textul se va completa cu sintagma „de capacitate”	Se acceptă de principiu , vezi redacția expusă anterior
		Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(6) este necesar de a concretiza care este entitatea națională cu funcții de evaluare și examinare. La alin.(7), cu titlu de informare, menționăm că în Parlament se află în examinare proiectul legii nr.201 din 27.05.2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care prevede răspunderea pentru faptele enumerate doar pentru examenele de bacalaureat, nu și pentru examenele de absolvire a gimnaziului. Astfel, urmează a fi propuse amendamente la proiectul de lege nominalizat, referitor la răspunderea pentru faptele enumerate și pentru examenele de absolvire a gimnaziului.	Nu se acceptă. Această entitate urmează a fi determinată la nivelul Guvernului. Or, la moment această entitate se numește Agenția de evaluare a calității, însă nu este exclus, mai ales avînd în vedere constituirea Agenției de asigurare a calității în învățămîntul profesional, ca titulatura ei să fie schimbată. Însă acest lucru se va face prin hotărîre de Guvern. Se ia act de aceste aserțiuni. La definitivarea proiectului menționat, se va ține cont de aspectele enunțate.
37.	Art.44	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(1) este stabilit că evaluarea internă a cadrelor didactice din învățămîntul general se efectuează anual de către conducerea instituțiilor de învățămînt, în baza unei metodologii de evaluare aprobate de Ministerul Educației. Pornind de la prevederile art.48 și 49 din proiect, considerăm oportun, în vederea excluderii diferitor interpretări, de a preciza sintagma „de către conducerea	Se acceptă. Alineatul (1) se reformulează și va avea următorul cuprins: ”(1) Evaluarea internă a cadrelor didactice din învățămîntul general se efectuează anual în baza unei metodologii de evaluare aprobate de Ministerul Educației.”

			<p>instituțiilor de învățământ”. Aceasta reiese și din faptul că potrivit alin(1) al art.49 din proiect, personalul de conducere al instituției de învățământ general se compune din director și directori adjuncți, care conform alin.(2) lit.c) din același articol, are atribuția de angajare, evaluare, promovare și eliberare a personalului instituției.</p> <p>Considerăm că, pentru evitarea momentelor de coruptibilitate, ar fi oportun ca la efectuarea evaluării interne a cadrelor didactice din învățământul general, înafară de directorul instituției de învățământ să participe și alți reprezentanți.</p>	
38.	Art.45	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>La alin.(2), se cere a fi concretizată sintagma „dar se poate realiza și mai frecvent”. Apare întrebarea, cine va decide realizarea mai frecventă decât odată la cinci ani a evaluării cadrelor de conducere din învățământul general?</p>	<p>Se acceptă. Alineatul (2) se reformulează și va avea următorul cuprins: “(2) Evaluarea cadrelor de conducere din învățământul general este obligatorie cel puțin o dată la cinci ani.”</p> <p>Referitor la întrebarea cine va decide realizarea mai frecventă decât odată la cinci ani a evaluării cadrelor de conducere din învățământul general, aceste aspecte vor fi stabilite în Metodologia de evaluare a cadrelor didactice aprobată de Ministerul Educației.</p>
39.	Art.47	Deputatul Iurie Țap	<p>Art. 47 alin (3) după conținut se completează cu „respectiv prin hotărîrea Adunării Populare a UTA Găgăuzia”</p> <p>Art. 47 alin (4) după conținut se completează cu „prin decizia autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea, respectiv prin hotărîrea Adunării Populare a UTA Găgăuzia”.</p>	<p>Se acceptă. Alin.(3) și (4) vor avea următorul cuprins: “(3) Componenta nominală a Consiliului consultativ se aprobă prin decizia autorității administrației publice locale de nivelul al doilea, respectiv prin hotărîrea Adunării Populare a UTA Găgăuzia. (4) Conducătorul organului local de specialitate este desemnat prin concurs, pentru o perioadă de 4 ani, în modul stabilit</p>

				de Ministerul Educației, și numit în funcție prin decizia autorității administrației publice locale de nivelul al doilea, respectiv prin hotărârea Adunării Populare a UTA Găgăuzia. Una și aceeași persoană poate deține funcția de conducere a organului local de specialitate cel mult două mandate consecutive.”
40.	Art.48	Deputații Oleg Țulea, Sergiu Sîrbu și Valentina Stratan	La art.48, alin.(2) se expune în următoarea redacție: ”Consiliul de administrație este condus de directorul instituției de învățământ”.	Nu se acceptă. Acest consiliu trebuie să asigure echilibrul puterilor și să monitorizeze activitatea executivă a instituției dirijată de către director. Prin urmare, plasarea directorului în fruntea consiliului de administrație va fi în măsură să genereze un conflict de interese. Aceiași ”filozofie” este aplicată și în cazul universităților (Consiliul de dezvoltare strategică instituțională).
		Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Titlul articolului se va completa cu sintagma „de învățământ”.	Se acceptă. Titlul art.48 va fi următorul: ”Organele de conducere ale instituției de învățământ”.
41.	Art.49	Deputații Oleg Țulea, Sergiu Sîrbu și Valentina Stratan	La art. 49 alin. (3) se completează în final cu sintagma ”dintre care cel puțin unul are studii pedagogice”.	Se acceptă. Alineatul (5) se completează cu o propoziție nouă avînd următorul cuprins: ”Cel puțin un director adjunct responsabil de procesul educațional trebuie să aibă studii pedagogice.”
		Deputatul Zurabi Todua	Статья 49. «Руководящий персонал», пункт 1. « Руководящий персонал общеобразовательного учреждения состоит из директора и его заместителя », дополнить следующим предложением: « Директор обязан иметь высшее педагогическое образование ».	Se acceptă de principiu. Se reformulează alineatul (5) prin stabilirea obligației ca studiile pedagogice să fie deținute de cel puțin unul dintre directorii adjuncți. Astfel, alineatul (5) se completează cu o propoziție nouă avînd următorul cuprins: ”Cel puțin un director adjunct responsabil de procesul educațional trebuie să aibă studii

42.	Art.50	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Considerăm necesar de a completa articolul cu reglementări referitoare la numărul de clase și schema de încadrare pentru instituțiile de învățământ privat.	pedagogice.” Nu se acceptă. Aici nu pot exista careva limitări. Instituțiile private vor fi libere să-și stabilească sinestătător aceste aspecte.
		Deputatul Ina Șupac	<p>La Articolul 50 alineat (3) va avea următorul cuprins:</p> <p><i>”În învățământul general, procesul de instruire se realizează în grupe sau clase, după cum urmează:</i></p> <p><i>a) În învățământul preșcolar:</i></p> <p><i>grupa de copii în vîrstă de pînă la 3 ani se constituie dintr-un număr de copii de pînă la 15;</i></p> <p><i>grupa de copii în vîrstă de 3-6 (7) ani se constituie dintr-un număr de copii de pînă la 20;</i></p> <p><i>b) în învățământul primar și gimnazial, clasa se constituie dintr-un număr de elevi de pînă la 25;</i></p> <p><i>c) în învățământul liceal, clasa se constituie dintr-un număr de elevi de pînă la 30, iar în localitățile rurale – dintr-un număr de elevi de pînă la 25;</i></p> <p><i>d) în învățământul extrașcolar, grupa se constituie dintr-un număr de elevi de pînă la 20;</i></p> <p><i>e) în învățământul secundar profesional, grupa se constituie dintr-un număr de elevi de</i></p>	Nu se acceptă. Sînt detalii care urmează a fi stabilite în acte cu caracter infralegal. O parte din prevederile enunțate reprezintă standarde educaționale, care vor fi stabilite în actele normative ale Ministerului Educației.

			<p><i>pînă la 30. ”</i></p> <p>La articolul 50 alineat (1) va avea următorul cuprins:</p> <p><i>Procesul educațional se realizează în clase sau grupe.</i></p> <p>La articolul 50 alineat (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>Numărul de clase pe ani de studii în fiecare clasă în instituțiile de învățămînt publice sînt propuse, în fiecare an, de conducerea instituției.</p>	
43.	Art.51	Deputatul Ina Șupac	Articolul 51 alineat (1), (2), (3) se exclud.	<p>Nu se acceptă. Conținutul acestui articol are valoare de principiu, de fapt este o primă încercare de a prevedea în cadrul legal mecanismul de interacțiune dintre administrația centrală și cea locală cu privire la competențele delegate, fiind astfel transpus în viață unul din principiile de bază ale descentralizării: educația este o funcție a statului delegată administrației locale; centrul își păstrează dreptul de a interveni în momentul în care administrația locală nu își îndeplinește în modul convenit competențele care i-au fost delegate.</p> <p>În ceea ce privește realizarea concretă a acestui articol, inclusiv în partea ce ține de modul de preluare a finanțării de la administrația locală înapoi la administrația centrală, aceste aspecte urmează a fi determinate și transpuse în legislația specifică (sectorială) în lumina prevederilor din capitolul ”Dispoziții finale și tranzitorii”.</p>
44.	Art.52	Direcția juridică a Secretariatului	La alin.(3) lit.b) în învățămîntul primar propunem de a completa cu postul didactic – „asistent didactic”.	<p>Se acceptă. Lit.b) al alin.(3) va avea următorul cuprins:</p> <p>”b) în învățămîntul primar – învățător,</p>

		Parlamentului	<p>La lit.b) și lit.d), menționăm că, nu este clară diferența dintre noțiunea de „învățător” și „profesor”. De asemenea, atragem atenție și la noțiunea de „pedagog” de la alin.(4). Considerăm, că textul proiectului trebuie să explice diferența acestor noțiuni.</p> <p>La alin.(5) și (6) textul se va completa după cuvântul „instituțiile” cu sintagma „de învățămînt”.</p>	<p>profesor, cadru didactic de sprijin, asistent didactic, logoped, psiholog, psihopedagog, conducător de cerc;”</p> <p>Nu se acceptă. Nu în Codul educației trebuie explicate aceste aspecte, ci în Cadrul Național al Calificărilor.</p> <p>Se acceptă. Alin.(5) și (6) vor avea următorul cuprins: “(5) În instituțiile de învățămînt extrașcolare, posturile didactice sînt: conducător de cerc, maestru instructor, dirijor, maestru de cor, maestru de balet, regizor, acompaniator, conducător artistic, psiholog, metodist. (6) În instituțiile de învățămînt de arte și sport, posturile didactice sînt: profesor, conducător artistic maestru de balet, maestru de concert, maestru de cor, dirijor, acompaniator, regizor, antrenor-instructor, maestru-instructor, antrenor.”</p>
45.	Art. 53	Deputatul Ion Ceban	<p>La alin. (1) cuvintele „Ministerul Educației” se substituie cu cuvântul „Guvern”, iar după cuvintele „orice candidat” se completează cu cuvintele „cu studii superioare de master”</p> <p>La alin. (3), după cuvintele „programul unui modul psihopedagogic” se completează cu cuvintele „studii superioare de master”</p>	<p>Nu se acceptă. Modulul psihopedagogic este parte a curriculumului și nu se aprobă de Guvern.</p>
46.	Art.54	Deputatul Chiril	La art.54, alin.(2) și (3) urmează a fi aplicate tranzitoriu, din 2017, respectiv, din 2016.	Se acceptă. Art.148 se completează cu o nouă literă avînd următorul cuprins:

		Lucinschi		"alineatului (2) și (3) ale articolului 54, care se pun în aplicare din anul 2017, respectiv, din anul 2016;"
		Deputatul Ina Șupac	La articolul 54 alineat (2) va avea următorul cuprins: (2) Norma didactică de predare-învățare-evaluare și instruire practică în învățământul primar, gimnazial și liceal constituie 18 ore. Statul garantează disponibilitatea acestei norme didactice pentru toți pedagogii în cadrul instituției de învățământ în care activează personalul didactic.	Nu se acceptă. Nu este clară finalitatea propunerii. Or, "a garanta disponibilitatea" poate fi interpretat ca și cum statul ar fi obligat să remunereze cadrele didactice pentru 18 ore de normă didactică de predare-învățare-evaluare și instruire practică chiar dacă acesta nu a prestat aceste ore (a lucrat 2 ore). Or, acest lucru este inacceptabil: pe de o parte, fiecare trebuie retribuit în funcție de munca prestată și, pe de alta - s-ar încălca principiul egalității câtă vreme va fi remunerat cu 18 ore atît acel care a lucrat 18 ore, cît și cel ce a lucrat, de exemplu, 4 ore.
47.	Art.55	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Se cere a fi concretizată norma dacă se referă și la personalul didactic auxiliar.	Atîta timp cît legea distinge între personal didactic și didactic auxiliar, iar articolul respectiv se aplică în raport cu cadrele didactice, evident că în raport cu cadrele didactice auxiliare acesta nu este aplicabil.
		Deputatul Chiril Lucinschi	Atît pentru învățământul general, cît și cel profesional-tehnic, urmează a se stabili nu doar grade didactice, cît și cele manageriale, precizîndu-se, totodată, că procedura de conferire se stabilește de Guvern.	Se acceptă. Art.55 se reformulează și va avea următorul cuprins: "Articolul 55. Grade didactice și manageriale (1) Cadrelor didactice și de conducere din învățământul general li se pot acorda următoarele grade didactice și manageriale: doi, unu și superior. (2) Procedura de acordare a gradelor didactice și manageriale se stabilește de Ministerul Educației."
48.	Art.58	Direcția juridică a	La alin.(2) cuvîntul „profesional” se va substitui prin „profesional”.	Se acceptă.

		Secretariatul Parlamentului	La alin.(7) sintagma „în penitenciare” se va substitui prin sintagma „în instituții penitenciare”.	Se acceptă.
49.	Art.59	Deputatul Chiril Lucinschi	La art.59 alin.(2), în vederea clarificării textului, urmează a se specifica că alineatul se referă la acei care au obținut studii liceale, însă fără a avea și o diplomă de bacalaureat.	Se acceptă. Alin.(2) al art.59 va avea următorul cuprins: ”(2) Persoanele care au dobândit certificate de studii liceale sau echivalente pot fi admise în instituțiile de învățămînt profesional tehnic secundar și postsecundar numai la programe de formare profesională.”
		Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Propunem de a completa titlul articolului cu sintagma „în învățămîntul profesional tehnic”.	Nu se acceptă. Capitolul în care este plasat articolul respectiv se referă exclusiv la învățămîntul profesional tehnic, astfel că nu mai este necesar de a repeta acest fapt în titlul articolului.
50.	Art.60	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(2) atragem atenție la textul între paranteze, și anume la noțiunea „centre de excelență”, care nu se regăsește la art.15 din proiect „Tipurile instituțiilor de învățămînt”. Prin urmare, textul urmează a fi revăzut. De asemenea, menționăm că această noțiune nu este definită nici la art.3 din proiect. La alin.(3) sintagma „în penitenciare” se va substitui prin sintagma „în instituții penitenciare”.	Se acceptă. În art.3 se introduce o noțiune nouă avînd următorul cuprins: ” <i>centru de excelență</i> – statut acordat de către Ministerul Educației unei instituții, sau unui consorțiu de instituții, din cadrul sistemului de învățămînt profesional tehnic cu potențial sporit în domeniile sale de competență, avînd atribuții atît în domeniul organizării programelor de formare profesională, cît și în domeniul dezvoltării capacităților sectorului de învățămînt profesional tehnic;”
51.	Art.61 alin.(2)	Deputatul Chiril Lucinschi	La art.61 alin.(2), urmează a se stabili posibilitatea și durata studiilor în învățămîntul profesional pentru absolvenții școlilor medii de cultură generală, precum și durata studiilor pentru cei cu studii gimnaziale în	Se acceptă. La alin.(2) al art.61: Litera c) va avea următorul cuprins: ”c) 1-2 ani, în funcție de complexitatea meseriei, în baza studiilor liceale și a studiilor medii de cultură generală;”

			învățământul dual.	Alineatul se completează cu lit.d) avînd următorul cuprins: "d) 1-2 ani, în baza studiilor gimnaziale - pentru învățământul dual."
	Art.61 alin.(3)	Deputatul Chiril Lucinschi	La alin.(3) de exclus "1-", astfel încît și rămîna 2 ani.	Se acceptă. Alin.(3) va avea următorul cuprins: "(3) Ca excepție, în cadrul programelor de formare profesională tehnică secundară într-o meserie cu durata de cel mult 2 ani, grupele de elevi pot include persoane, care nu au absolvit 9 clase, dar care au atins vîrsta de 16 ani, cu acordul Ministerului Educației."
52.	Art.62 alin.(2)	Deputatul Chiril Lucinschi	- la lit.d) urmează a se specifica că aici intră acei care au obținut studii liceale, însă fără a avea și o diplomă de bacalaureat; - să se completeze cu lit.e) și f) avînd următorul cuprins: "e) 2-3 ani în baza certificatului de calificare profesională secundară la specialități conexe meseriei inițiale; f) 2 ani în baza certificatului de studii liceale și pentru absolvenții școlii medii de cultură generală la forma cu frecvență."	Se acceptă. La alin.(2) al art.62: Litera d) va avea următorul cuprins: "d) 3 ani pentru absolvenții învățământului liceal cu certificate de studii liceale și pentru absolvenții școlii medii de cultură generală la forma cu frecvență redusă;" Alineatul se completează cu lit.e)-f) avînd următorul cuprins: "e) 2-3 ani în baza certificatului de calificare profesională secundară la specialități conexe meseriei inițiale; f) 2 ani în baza certificatului de studii liceale și pentru absolvenții școlii medii de cultură generală la forma cu frecvență."
53.	Art.63	Deputatul Chiril Lucinschi	La alin.(1), este necesar de a introduce patronatele cu excluderea lor de la alin.(2).	Se acceptă. Alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins: "(1) Standardele educaționale de stat în învățământul profesional tehnic sînt elaborate de Ministerul Educației, cu participarea reprezentanților patronatelor, coordonate cu autoritățile administrației

			<p>Se propune de a suplimenta textul cu un alineat care să prevadă posibilitatea închirierii manualelor, cu punerea în aplicare a prevederilor respective din 2016.</p>	<p>publice centrale de resort și aprobate de Guvern.</p> <p>(2) Curriculumul pe module/discipline în învățământul profesional tehnic se elaborează de experți în domeniu, pe niveluri de învățământ (secundar și postsecundar) și pe domenii de formare profesională, în conformitate cu Cadrul Național al Calificărilor, se coordonează cu comitetele sectoriale și se aprobă de Ministerul Educației, prin coordonare cu organele centrale de resort.”</p> <p>Se acceptă. Articolul se completează cu alin.(4) avînd următorul cuprins: ”(4) Elevii din învățământul profesional tehnic sînt asigurați cu manuale școlare în cadrul schemei de închiriere, aprobată de Ministerul Educației.” Totodată, la art.148 se introduce o literă nouă cu următorul cuprins: ”f) alineatului (4) al articolului 63, care se pune în aplicare începînd cu anul 2016;”</p>
54.	Art.64	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>La alin.(7), întru respectarea condiției preciziei și clarității actului legislativ este necesar de a concretiza procedura de evaluare a personalului didactic din învățământul profesional tehnic.</p>	<p>Se acceptă. Alineatul (7) se exclude. Totodată, după articolul 71 se introduce art.72 cu următorul cuprins: ”Articolul 72. Evaluarea cadrelor didactice (1) Evaluarea internă a cadrelor didactice din învățământul profesional tehnic se efectuează anual în baza unei metodologii de evaluare aprobate de Ministerul Educației. (2) Evaluarea externă a cadrelor didactice din învățământul profesional tehnic se efectuează o dată la 5 ani de organele</p>

				abilitate, în baza unei metodologii de evaluare aprobate de Ministerul Educației.”
55.	Art.66	Deputatul Chiril Lucinschi	La art.66 (sau în alt articol dedicat învățămîntului profesional-tehnic) să se precizeze dreptul instituțiilor de învățămînt profesional tehnic de a desfășura activități antreprenoriale în condițiile stabilite de Guvern, inclusiv în ateliere de producții proprii care desfășoară și activități comerciale. La alin.(1) în final să se introducă cuvintele ”, inclusiv cele de creație”.	Se acceptă. Art.66 se completează cu alin.(6) avînd următorul cuprins: ”(6) Instituțiile de învățămînt profesional tehnic pot desfășura activități antreprenoriale în condițiile stabilite de Guvern, inclusiv în ateliere de producții proprii care desfășoară și activități comerciale.” Se acceptă. Alin.(1) va avea următorul cuprins: ”(1) Stagiile de practică ale elevilor/studentilor, de organizarea cărora sînt responsabile instituțiile de învățămînt profesional tehnic, se desfășoară în atelierele, laboratoarele și gospodăriile instituției de învățămînt respective, în întreprinderi, instituții și alte organizații interesate să funcționeze ca bază de practică, inclusiv cele de creație.”
		Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(3) lit.f) sintagma „alte activități și acțiuni legale”, creează interpretări diferite. Întru respectarea condiției preciziei și clarității actului legislativ este necesar de a stabili expres care sunt aceste activități.	Nu se acceptă. Este imposibil de stabilit limitativ toate situațiile de parteneriat dintre instituțiile de învățămînt profesional tehnic și mediul economic.
56.	Art.67	Deputatul Chiril Lucinschi	La art.67 alin.(1), lit.b) să se completeze cu cuvintele ” și de creație”. Totodată, alin.(2) urmează a fi exclus.	Se acceptă. Art.67 alin.(1) lit.b) va avea următorul cuprins: ”b) activitatea metodico-științifică și de creație;” Se acceptă. Alin.(2) se exclude, iar alin.(3) devine alin.(2).

57.	Art.68	Deputatul Chiril Lucinschi	La alin.(5) să se introducă, pentru instituțiile din domeniul artelor, consiliul artistic.	<p>Se acceptă. Art.68 alin.(5) va avea următorul cuprins:</p> <p>”(5) Organele administrative și consultative ale instituțiilor de învățământ profesional tehnic sînt: Consiliul de administrație, Consiliul profesoral și Consiliul metodic-științific, Consiliul artistic (pentru cele din domeniul artelor) al instituției de învățământ respective.”</p>
58.	Art.70	Deputatul Chiril Lucinschi	<p>La art.70, sintagma ”pedagog social în căminele pentru elevi” urmează a fi transferată de la alin.(2) la alin.(3).</p> <p>Totodată, referitor la alin.(5), acesta urmează a fi formulat similar învățămîntului general.</p>	<p>Se acceptă. Alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:</p> <p>”(2) Personalul didactic este format din cadre didactice (profesor, maistru-instructor), metodist, psiholog, psihopedagog, maestru de concert, conducător de cerc, dirijor de cor, dirijor de orchestră.</p> <p>(3) Personalul didactic auxiliar este format din bibliotecar, laborant și pedagog social în căminele pentru elevi.”</p> <p>Se acceptă. Alineatul (5) se exclude. Totodată, proiectul se completează după noul articol 72, cu art.73 avînd următorul cuprins:</p> <p>”Articolul 73. Grade didactice și manageriale</p> <p>(1) Cadrelor didactice și de conducere din învățămîntul profesional tehnic li se pot acorda următoarele grade didactice și manageriale: doi, unu și superior.</p> <p>(2) Procedura de acordare a gradelor didactice și manageriale se stabilește de Ministerul Educației.”</p>

				Toate celelalte articole se renumerează în mod corespunzător. Menționarea în continuare a articolelor se va face fără a lua în considerare acest aspect.
59.	Art.76	Deputatul Chiril Lucinschi	La alin.(3) lit.b), cuvîntul ”specializărilor” urmează a fi substituit cu cuvîntul ”specialităților”.	Se acceptă. Lit.b) al alin.(3) va avea următorul cuprins: ”b) stabilirea specialităților;”
			La alin.(4), lit.b) urmează a fi exclusă întrucît repetă dispozițiile lit.a).	Se acceptă. Celelalte litere se renumerează.
		Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Atragem atenție la textul „în limitele reglementate de cadrul normativ al acestor autorități”. Se cere a fi concretizat ce se are în vedere prin cuvîntul „autorități” - instituțiile de învățămînt superior sau și autoritățile administrației publice centrale de resort? Este necesar de a indica expres în proiect (vezi alin.(14) al art.102 din proiect).	Se acceptă. Alin.(5) va avea următorul cuprins: ”(5) Instituțiile de învățămînt în domeniile militarei, al securității și ordinii publice dispun de autonomie universitară în limitele reglementate de cadrul normativ ale autorităților publice centrale de resort.”
60.	Art.77	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Propunem de a completa titlul articolului cu sintagma „în învățămîntul superior”.	Nu se acceptă. Este clar că e vorba de învățămîntul superior cîta vreme articolul este plasat în capitolul dedicat învățămîntului superior.
61.	Art.78	Deputatul Chiril Lucinschi	La art.78 de adăugat cuvîntul ”al specialităților” în titlu și alin.(1)-(3).	Se acceptă. Art.78 va avea următorul cuprins: ” Articolul 78. Nomenclatorul domeniilor de formare profesională al specialităților (1) Studiile superioare se reglementează prin Nomenclatorul domeniilor de formare profesională al specialităților în învățămîntul superior. (2) Nomenclatorul domeniilor de formare profesională al specialităților este parte componentă a Standardelor de stat, determină domeniile, specialitățile/specializările, în baza cărora se realizează formarea profesională în

				<p>învățământul superior.</p> <p>(3) Nomenclatorul domeniilor de formare profesională al specialităților se aprobă de Guvern la propunerea Ministerului Educației, în comun cu ministerele de resort.”</p>
		Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Propunem de a completa titlul articolului, precum și textul alin.(2) și (3) după sintagma „formare profesională” cu sintagma „în învățământul superior”.	Nu se acceptă. Acest lucru este clar de la sine cătă vreme articolul este plasat în capitolul dedicat învățământului superior. În plus, ținând cont de noul titlu al articolului, acest fapt îl va face greoi.
62.	Art.79	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(1) textul urmează a fi corelat cu prevederile art.15 lit.i), care stabilește tipurile instituțiilor de învățământ superior.	Se acceptă. S-au revizuit prevederile art.15 lit.i) (lit.j în noua redacție) conform articolului respectiv: ”j) instituție de învățământ superior – universitate, academie de studii, institut, școală superioară, școală de înalte studii și altele asemenea;”
		Deputații Tudor Deliu, Liliana Palihovici	Se propune un alineat nou (7) cu următorul cuprins: Ca excepție de la categoriile menționate la alineatul (3), Academia de Administrare Publică, oferă programe de studii de master, doctorat și de dezvoltare profesională continuă a personalului din serviciul public și de asigurare științifico-metodică a activității autorităților publice” Se propune un alineat nou (7) cu următorul cuprins: Ca excepție de la categoriile menționate la alineatul (3), Academia de Administrare Publică, oferă programe de studii de master, doctorat și de dezvoltare profesională continuă a personalului din serviciul public și de asigurare științifico-metodică a activității autorităților publice”.	Se acceptă. După alineatul (6) se introduce un alineat nou, alin.(7), având următorul cuprins: ”(7) Ca excepție de la categoriile menționate la alineatul (3), Academia de Administrare Publică, oferă programe de studii de master, doctorat și de dezvoltare profesională continuă a personalului din serviciul public și de asigurare științifico-metodică a activității autorităților publice.” Celelalte alineate se renumerează în mod corespunzător.
63.	Art.80	Deputatul Ghenadie Ciobanu	La art.80 alin.(4) lit.b), după cuvintele ”de cercetare” să se introducă cuvintele ”, creație artistică”.	Se acceptă. Art.80 alin.(4) lit.b) va avea următorul cuprins: ” b) bugetul alocat instituției de învățământ superior pentru activități de cercetare, dezvoltare, inovare și creație artistică;”

		Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(4) propunem de a completa lit.b) cu sintagma „creație artistică”.	Se acceptă.
64.	Art.81	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>În acest articol este utilizată noțiunea de „consorții”. Este de menționat, că în legislația în vigoare este utilizată atât noțiunea de „consorții” cât și „cluster”. Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr.259/2004, utilizează la art.131 alin.(1) lit.i) noțiunea de „cluster științifico-tehologic și cluster științifico-educațional”.</p> <p>Reieșind din cele constatate mai sus, atragem atenție că noțiunea de „consorțiu” urmează a fi definită la art.3 din proiectul Codului. La art.3 este definită noțiunea de „consorțiu educațional”, însă constatăm că acest termen nu este utilizat în conținutul proiectului.</p>	Se acceptă. Din denumirea noțiunii ”consorțiu educațional” de la art.3 se omite cuvântul ”educațional”. Ca urmare, consorțiul va semnifica următoarele: ” <i>consorțiu</i> – asociație de instituții de învățământ și organizații, care desfășoară activități educaționale, de cercetare, dezvoltare, inovare, creație artistică, în baza unui acord de parteneriat, încheiat conform legislației în vigoare;”
65.	Art.82	Deputatul George Mocanu	Articolul 82, punctul 6 se expune în următoarea redacție: „Metodologia de admitere în instituția de învățământ superior se face publică pe pagina web a instituției și se afișează la sediul instituției cu 2 ani înainte de începerea admiterii.”	Se acceptă. Alineatul (6) va avea următorul cuprins: ”(6) Metodologia de admitere în instituția de învățământ superior se face publică pe pagina web a instituției și se afișează în sediul instituției, cu doi ani înainte de începerea admiterii.”
66.	Art.85	Deputatul Chiril Lucinschi	Art.85 alin.(3) va avea următorul cuprins: ”(3) Instituțiile de învățământ superior pot accepta transferul a cel mult 30 de credite de studii transferabile, acumulate în învățământul profesional tehnic postsecundar și nonterțiar, în baza cadrului normativ în vigoare.”	Se acceptă. Alin.(3) va avea următorul cuprins: ”(3) Instituțiile de învățământ superior pot accepta transferul a cel mult 30 de credite de studii transferabile, acumulate în învățământul profesional tehnic postsecundar, în baza cadrului normativ în vigoare.”
67.	Art.86	Direcția juridică a Secretariatului	La alin.(2), întru respectarea condiției preciziei și clarității actului legislativ este necesar de a defini termenul de „act echivalent de studii”. De asemenea,	Se acceptă. S-a introdus definiția la art.3: ” <i>acte echivalente de studii</i> – acte de studii

		Parlamentului	<p>este necesar de a indica expres care este structura abilitată cu recunoașterea și echivalarea actelor de studii și calificărilor.</p> <p><i>Această obiecție se referă și la art.87 alin.(2), precum și la întreg textul proiectului.</i></p> <p>La alin.(6), propunem de a exclude cuvântul între paranteze „(proiectului)”.</p> <p><i>Această obiecție se referă și la art.87 alin.(9).</i></p> <p>La alin.(7), propunem de a substitui sintagma „limba engleză” cu sintagma „una din limbile de circulație internațională”.</p> <p><i>Această obiecție se referă și la art.87 alin.(10).</i></p>	<p>eliberate pentru trasee educaționale similare în țară sau peste hotare;”</p> <p>Se acceptă separarea lor prin bară. Astfel alin.(6) de la art.86 va avea următorul cuprins: “(6) Studiile superioare de licență se finalizează cu susținerea examenului și/sau tezei/proiectului de licență și eliberarea Diplomei de studii superioare de Licență.”</p> <p>Alineatul (9) al art.87 va avea următorul cuprins: “(9) Studiile superioare de master se finalizează cu susținerea publică a tezei/proiectului de master și eliberarea Diplomei de studii superioare de Master. Tezele/proiectele de master se dau publicității pe pagina web a instituției de învățământ superior.”</p> <p>Nu se acceptă. În toată lumea diploma este completată în limba oficială a statului și limba engleză.</p>
68.	Art.90	Deputatul Chiril Lucinschi	<p>La art.90 alin.(3), cuvintele ”unui singur titlu universitar” urmează a fi substituit cu cuvintele ”unei singure calificări”.</p>	<p>Se acceptă. Alineatul (3) va avea următorul cuprins: “(3) Studiile superioare în programele cu specialitate dublă se finalizează cu eliberarea unei singure diplome universitare în două specialități și acordarea unei singure</p>

				calificări.
69.	Art.91	Deputații Oleg Țulea, Sergiu Șirbu și Valentina Stratan	La art.91 alin (11), după cuvintele ”profesor universitar” se introduce sintagma ”conferențiar cercetător”.	Nu se acceptă. Propunerea nu este argumentată.
		Deputatul Chiril Lucinschi	La art.91 urmează a se prevedea că școlile doctorale se organizează în universități, precum și în consorții sau parteneriate în cadrul cărora pot participa și organizațiile din sfera științei și inovării.	Se acceptă. Se modifică conținutul alin.(1), (6) și (7), acestea având următorul cuprins: ”(1) Programele de studii superioare de doctorat se organizează în școli doctorale și se finanțează prin mecanisme distincte. Școlile doctorale se organizează în cadrul instituțiilor de învățământ superior, precum și în cadrul consorțiilor sau parteneriatelor naționale și internaționale, inclusiv cu participarea organizațiilor din sfera cercetării și inovării.”
		Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(1) este indicat că programele de studii superioare de doctorat se organizează în școli doctorale, care se organizează în cadrul instituțiilor de învățământ superior. Reieșind din această normă, constatăm că „școala doctorală” urmează a fi inclusă la art.15 alin.(1) lit.i) din proiect „Tipurile instituțiilor de învățământ”.	Nu se acceptă. Școala doctorală, așa cum este prevăzut la alin.(1), se organizează în cadrul instituției, nefiind vreo instituție distinctă.
70.	Art. 92	Deputații Ana Gușu Vadim cojocar Iurie Chiorescu	De exclus punctul (6) la articolul 92	Nu se acceptă
71.	Art.94	Deputatul Chiril Lucinschi	La art.94 alin.(2) lit.b), cuvintele ” titlurile universitare” se exclud.	Se acceptă. Lit.b) va avea următorul cuprins: ”b) calificările și ocupațiile;”
72.	Art.96	Direcția juridică a Secretariatului	Pornind de la regulile de sistematizare și structurare a actului legislativ, considerăm oportun ca dispozițiile art.96 să fie situate înaintea art.110 și art.111 din	Nu se acceptă. Abordarea din proiect este de asemenea una logică.

		Parlamentului	proiect, care stabilesc reglementări referitoare la evaluarea calității și evaluarea externă în vederea autorizării în vederea autorizării de funcționare provizorie sau acreditării a instituțiilor de învățământ superior. În cazul acceptării acestei propuneri, va fi necesar de a revedea întreg textul proiectului, în vederea numerotării articolelor.	
73.	Art.99	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Considerăm necesar de a concretiza în proiectul codului, dacă sistemul organelor de conducere ale instituțiilor de învățământ superior este obligatoriu și pentru instituțiile de învățământ private.	Nu se acceptă. De vreme ce se utilizează formula "instituțiile de învățământ superior", fără a se face vreo distincție, este clar că normele sunt aplicabile, în egală măsură, atât instituțiilor publice, cât și celor private. Or, <i>ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus</i> (unde legea nu distinge, nici noi nu trebuie să distingem).
74.	Art.100	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(1), considerăm că în componența Senatului instituției de învățământ superior, care este organul colectiv suprem de conducere, trebuie să facă parte și persoane din oficiu. La alin.(3) norma de la lit.h) creează interpretări diferite, care în viziunea noastră conține elemente de neclaritate și imprecizie. Nu este clar de ce Senatul nu are dreptul de a modifica lista membrilor Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională, dacă una din atribuțiile Senatului este de a confirma această listă. Pentru respectarea uniformității, atragem atenție la scrierea diferită a termenului de „5 ani” și „cinci ani”. La alin.(6) lit.e), propunem de a da o altă denumire persoanei responsabile de probleme financiare.	Se acceptă. Alin.(1) va avea următorul cuprins: ”(1) Senatul instituției de învățământ superior reprezintă organul colectiv suprem de conducere, format din personal științifico-didactic și nedidactic, ales prin votul secret al corpului profesoral-didactic al facultăților, departamentelor, centrelor științifice, din studenți, aleși de formațiunile academice și asociațiile studențești, din reprezentanți ai organelor sindicale, în conformitate cu regulamentul instituțional, elaborat în baza unui regulament-cadru aprobat de Ministerul Educației. Sînt din oficiu membri ai senatului: rectorul, prorectorii și decanii.”
		Deputatul Chiril Lucinschi	La art.100, alin.(1) să se completeze cu următoarea propoziție: ” Sînt din oficiu membri ai senatului: rectorul, prorectorii și decanii.”	Se acceptă. A se vedea mai sus.
		Deputații Oleg	La art.100 alin (1), în final se compează cu: ”studenții	Se acceptă în principiu. Alin.(3) al art.133

		Țulea, Sergiu Șirbu și Valentina Stratan	sunt reprezentați în senatul instituției în proporție de cel puțin 1/4 din numărul membrilor acestora”.	prevede următoarele: ”(3) Studenții sînt reprezentați în Senat și în consiliul facultății în proporție de cel puțin 1/5, dar nu mai mult de 1/4 din numărul total al membrilor acestor organe.”
		Deputatul George Mocanu	La art. 100, alin. (2) se propune substituirea sintagmei „se reglementează prin Carta universitară” cu sintagma „este de un an de zile, cu posibilitatea reînnoirii mandatului”	Se acceptă
75.	Art.101 alin.(6) lit.c)	Deputatul Ghenadie Ciobanu	La art.101 alin.(6) lit.c) cuvîntul ”salarizat” să fie substituit cu cuvîntul ”titular”.	Se acceptă. Art.101 alin.(6) lit.c) va avea următorul cuprins: ”c) doi membri delegați din partea Senatului, care sînt experți externi și nu au calitatea de titulari al instituției respective;”
76.	Art. 102	Deputatul Oxana Domenti	La alin. (6) se propune o nouă redacție: „Nu pot participa la concursul pentru alegerea în postul de rector persoane care au deținut pînă la anunțarea concursului funcția de rector timp de 2 mandate consecutiv. Prevederea este în vigoare și pentru rectorii care au deținut 2 mandate consecutiv pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod.”	Nu se acceptă
77.	Art.103	Deputatul Ina Șupac	La articolul 103, alin.(4) și (7) se exclud. La articolul 103 alineat (8) se exclude sintagma «companii comerciale».	Nu se acceptă. Cîtă vreme universitățile, în lumina principiului autonomiei universitare, au drept de proprietate asupra bunurilor, excluderea drepturilor conferite prin alin.(3) și (7) ar constitui o îngrădire a dreptului de proprietate prin lipsirea proprietarului de unul dintre cele 3 caractere ale dreptului de proprietate – dispoziția asupra bunului. Nu se acceptă. Acest drept derivă intrinsec din întinderea principiului autonomiei universitare, garantat constituțional. Pe cale

				de consecință, lipsirea de acest drept ar constitui o încălcare a autonomiei universitare, iar, odată cu aceasta, o încălcare a dispozițiilor Constituției țării.
78.	Art.105	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>Atenționăm asupra faptului că, întru respectarea condițiilor preciziei și clarității, precum și întru asigurarea transparenței și excluderea elementelor de coruptibilitate, odată cu constituirea unei structuri noi, în proiectul actului legislativ este necesar de a prevedea expres statutul juridic al Consiliului de etică și management, atribuțiile de bază ale acestei structuri, de a indica în subordinea cui funcționează, criteriile de selectare și rigorile stabilite față de candidați (studii, stagiu, incompatibilități, etc.), sursele de salarizare, etc. Prin urmare, textul proiectului necesită a fi completat cu reglementări exprese referitor la statutul juridic al Consiliului de etică și management.</p> <p>Totodată, considerăm că sancțiunile urmează a fi aplicate gradual. Astfel, sancțiunile prevăzute la alin.(6) li.a), b) și c) ar fi plasate la gradul cel mai înalt. Prevederile art.104 stabilesc norme generale privind responsabilitatea publică, însă pentru a iniția procedura de reorganizare sau lichidare a instituției de învățământ superior, necesită a fi stipulate expres temeiurile.</p> <p>La alin.(1), propunem de a completa textul după sintagma „cu respectarea” cu textul „principiului nediscriminării, a transparenței și a”.</p>	<p>Se acceptă parțial. La alin.(1) este indicat că Consiliul de etică și management se constituie la nivel național, este o structură deliberativă independentă, are misiunea de verificare a asigurării responsabilității publice a instituțiilor de învățământ superior. Modul de funcționare detaliată se stabilește în baza unui regulament elaborat de Ministerul Educației.</p> <p>În legislația națională din domeniul dreptului public sunt stabilite limitativ sau enunțiativ listele de abateri disciplinare. Însă, întrucât personalul din educație nu are un statut special, fiind-i aplicabil în totalitate dispozițiile Codului muncii unde acestea nu sunt descrise, nici abaterile nu se pot reglementa expres. Referința la statutul funcționarilor publici, așa cum și la magistrați sau procurori, vin să susțină acest punct de vedere (funcționarii, procurorii, judecătorii au un statut special, definit prin lege, unde sunt indicate și abaterile disciplinare).</p>

			<p>La alin.(4) cuvîntul „obligărilor” se va substitui prin cuvîntul „prevederilor”.</p> <p>La alin.(6) cuvîntul „măsuri” se va substitui prin cuvîntul „sanctiuni”.</p>	<p>Sanctiunea trebuie să fie proporțională faptei. Pentru o abatere gravă, și sanctiunea trebuie să fie pe măsură. Respectiv, aplicarea graduală a sanctiunilor nu poate fi acceptată, mai ales că nu se poate spune cu certitudine care este cea mai blîndă și care este cea mai gravă (aici pot fi percepții diferite).</p> <p>Se acceptă. Alineatul (1) va avea următorul cuprins: “(1) Consiliul de etică și management se constituie la nivel național, este o structură deliberativă independentă, are misiunea de verificare a asigurării responsabilității publice a instituțiilor de învățămînt superior și funcționează în baza unui regulament elaborat de Ministerul Educației. Consiliul este format din 11 membri, cu respectarea principiului nediscriminării și transparenței, după cum urmează:”</p> <p>Se acceptă. Alineatul (4) va avea următorul cuprins: “(4) Orice persoană fizică sau juridică poate sesiza Consiliul de etică și management în legătură cu nerespectarea prevederilor prevăzute la art.104 alin. (1). Din momentul primirii unei astfel de sesizări, Consiliul de etică și management are obligația de a investiga aspectele invocate și de a răspunde în termen de 3 luni.”</p> <p>Se acceptă. Alineatul (6) va avea următorul cuprins:</p>
--	--	--	---	---

				<p>”(6) Dacă, în termen de 3 luni de la data sesizării de către Consiliul de etică și management, instituția de învățământ superior nu ia măsuri de corectare a abaterilor de la obligațiile de responsabilitate, fondatorul aplică, în termen de maximum 4 luni de la data constatării abaterii, una sau mai multe dintre următoarele sancțiuni:”</p>
79.	Art.106	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>La alin.(2) lit.a), pentru claritate, textul se va completa după cuvintele „alegere/desemnare” cu cuvântul „revocare”.</p> <p>La alin.(3), textul se va completa după sintagma „Carta Universitară” cu sintagma „se elaborează”.</p> <p>La alin.(5) textul se va completa în final cu sintagma „potrivit aprobării tacite”.</p>	<p>Se acceptă. Lit.a) a alin.(2) va avea următorul cuprins: ”a) procedura de alegere/desemnare/revocare a personalului de conducere;”</p> <p>Se acceptă. Alin.(3) va avea următorul cuprins: ”(3) Carta Universitară se elaborează și se adoptă de Senat, numai după dezbateră cu comunitatea universitară.”</p> <p>Nu se acceptă. Aprobare tacită este un concept care determină procedura aprobării, și nu a avizării (se practică, de exemplu, în Parlamentul României când un proiect de lege se consideră adoptat tacit de către camera care nu este decizională). S-ar putea, eventual, prevedea conceptul de avizare tacită, însă, în fond, este aceiași ca și avizarea favorabilă – text cu care operează alineatul criticat. În plus, și în legislația națională este consacrat anume terminologia utilizată în proiect (Legea nr.317/2003).</p>

80.	Art.108 alin.(2)	Deputatul George Mocanu	Articolul 108, punctul 2 se expune în următoarea redacție: „Statul acordă facilități fiscale agenților economici – persoane juridice de drept privat, pentru angajarea, în primii ani după absolvire, a absolvenților.”	Se acceptă. Excluzându-se textul ”, cu excepția celor repartizați în câmpul muncii de către fondator”, alin.(2) va avea următorul cuprins: ”(2) Statul acordă facilități fiscale agenților economici – persoane juridice de drept privat, pentru angajarea absolvenților, în primul an după absolvire.”
81.	Art.112	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Pornind de la structura sistemului de învățământ, care este organizat pe niveluri și cicluri și de la faptul că, Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional realizează politicile statului în domeniul calității învățământului profesional, superior și formării continue, în vederea excluderii unor neclarități, considerăm oportun de a modifica denumirea Agenției, prin excluderea sau înlocuirea printr-un alt termen a cuvântului „Profesional”. La alin.(2) lit.h), propunem următoarea redacție: „prezintă Guvernului raportul anual de activitate și îl publică pe pagina sa web”.	Nu se acceptă. Termenul care înglobează domeniul de activitate al agenției este anume învățământul profesional (profesional tehnic și superior). Se acceptă. Lit.h) al alin.(2) va avea următorul cuprins: ”h) prezintă Guvernului raportul anual de activitate și îl publică pe pagina sa web;”
82.	Art.114	Deputații Ana Guțu, Iu.Chiorescu, V.Cojocaru	La art.114 alin.(2) lit.a), se propune să fie exclusă sintagma ”și doctor habilitat”.	Nu se acceptă.
83.	Art.117	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(3), în textul introductiv, cuvintele „poate fi” se vor substitui prin cuvântul „este”.	Se acceptă. Alin.(3) va avea următorul cuprins: ”(3) Evaluarea personalului științifico-didactic este realizată de:”
84.	Titlul VI	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La Titlul VI din proiect, referitor la învățământul superior medical, învățământul în domeniile militariei, al securității și ordinii publice, considerăm necesar de a specifica expres, dacă realizarea acestuia se realizează și în instituțiile de învățământ private.	Se acceptă. La alin. (1), după sintagma „în instituții de învățământ” textul se suplimentează cu cuvântul „publice”.

	Art.118 alin.(1)	Deputatul Vladimir Hotineanu	La art.118, alin.(1) după cuvîntul „învăţămînt” se introduce sintagma „de stat”.	
85.	Art.119	Direcţia juridică a Secretariatului Parlamentului	În vederea respectării condiţiei preciziei şi clarităţii, textul acestui articol necesită a fi completat cu prevederi, care ar stabili expres forma de organizare a învăţămîntului în domeniul militariei şi al securităţii şi ordinii publice.	Nu se acceptă. Avînd în vedere prevederile alin.(4) şi (5) a art.119 potrivit cărora ”înfiinţarea, reorganizarea şi dizolvarea instituţiilor de învăţămînt în domeniul militariei şi al securităţii se efectuează de Guvern, cu aprobarea Preşedintelui Republicii Moldova, în conformitate cu prezentul Cod şi legislaţia în vigoare” şi ”înfiinţarea, reorganizarea şi dizolvarea instituţiilor de învăţămînt în domeniul ordinii publice se efectuează de Guvern, în conformitate cu prezentul Cod şi legislaţia în vigoare”, rezultă că instituţiile de învăţămînt în domeniile militariei, al securităţii şi ordinii publice nu pot fi decît de stat.
86.	Titlul VII	Direcţia juridică a Secretariatului Parlamentului	La Titlul VII din proiect, propunem de a substitui textul „formarea continuă a adulţilor” prin „formarea profesională continuă”, conform prevederilor Titlului VIII din Codul muncii nr.154/2003. Totodată, menţionăm că conform legislaţiei în vigoare, „adult” este persoana, care a împlinit, deja, vîrsta de 18 ani.	Nu se acceptă. Formula universală utilizată în educaţie la identificarea acestei forme a învăţămîntului este anume „formarea continuă a adulţilor”.
87.	Art.125	Direcţia juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(3), propunem de a revedea sintagma „şi pot aspira la categorii de calificare” (a vedea obiecţia pentru art.55 din proiect).	Bibliotecarilor li se acordă categorii de calificare potrivit reglementărilor aprobate de Ministerul Culturii.
88.	Art.127 alin.(3)	Deputatul George Mocanu	Articolul 127 punctul 3 se exclude.	Se acceptă. Alineatul (3) se exclude.
89.	Art.128	Deputatul Ina Şupac	La articolul 128 se adaugă un alineat nou: <i>Personalul didactic, ştiinţifico-didactic, ştiinţific din</i>	Nu se acceptă. Pentru a deţine statut de funcţionar public, potrivit Legii cu privire la

			<i>instituțiile de învățământ preuniversitar, superior, și postuniversitar este încadrat în sistemul funcționarilor publici. Această categorie beneficiază de toate beneficiile și garanții sociale ale funcționarilor publici.</i>	funcția publică și statutul funcționarului public, persoana trebuie să exercite prerogative de putere publică, statuate, de altfel limitativ, în art.3 din legea enunțată. Câtă vreme cadrele didactice nu exercită prerogative de putere publică, acestea <i>ab initio</i> nu pot avea statut de funcționar public. În plus, nu există state în care cadrele didactice ar deține statut de funcționar public (eventual, acestea pot deține un statut special consacrat prin lege, însă nu cel de funcționar public).
	Art.128 alin.(5)	Deputatul Chiril Lucinschi	La art.128 alin.(5), sintagma “funcțiile didactice” urmează a fi substituită cu sintagma ” funcțiile științifico-didactice”.	Se acceptă. Art.128 alin.(5) va avea următorul cuprins: „(5) În instituțiile de învățământ superior, cel puțin 50% din funcțiile științifico-didactice trebuie să fie ocupate de cadre didactice titulare.”
90.	Art.129	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Textul de la alin.(4) este o normă tranzitorie și, prin urmare, se va situa la Titlul XIII din proiect “Dispoziții finale și tranzitorii”.	Se acceptă. Alineatul (4) se exclude. Totodată, după art. 149, se introduce un articol nou cu următorul cuprins: „Calificările dobândite de cadrele didactice anterior intrării în vigoare a prezentului Cod sînt recunoscute și echivalate în baza unei metodologii de recunoaștere și echivalare, elaborate și aprobate de Ministerul Educației.”
		Deputatul Valeriu Saharneanu	Punctele b) și c) după cuvintele „studii superioare de licență” să se completeze cu sintagma „în domeniul specific de formare”	Se acceptă de principiu
91.	Art.130	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Pornind de la regulile de sistematizare și structurare a actului legislativ, considerăm oportun ca dispozițiile art.130 să fie situate la Titlul VII din proiect. În cazul acceptării acestei propuneri, va fi necesar de a revedea întreg textul proiectului, în vederea numerotării	Nu se acceptă. Structurarea din proiectul Codului este una structurată și logică.

			articolelor.	
92.	Art.131	Deputatul Ina Şupac	<p>La articolul 131 alineat (5) va avea următorul cuprins:</p> <p><i>Absolvenții instituțiilor de învățământ superior universitar și mediu de specialitate care se angajează conform repartizării în instituții de învățământ din mediul rural în primii 3 ani de activitate beneficiază de:</i></p> <p>a) <i>locuință gratuită, acordată de autoritatea administrației publice locale pentru perioada de activitate în localitatea respectivă. În cazul în care autoritatea administrației publice locale nu poate oferi tînărului specialist o locuință corespunzătoare, acestuia i se vor acoperi cheltuielile pentru închirierea locuinței;</i></p> <p>b) <i>dreptul de a deveni beneficiari ai Programului Național cu privire la asigurarea cu locuință gratuită a tinerilor specialiști, conform căruia tinerii specialiști după 5 ani de muncă la locul repartizării să primească cu titlu gratuit în proprietate locuința utilizată</i></p> <p>c) <i>o indemnizație unică în mărime de:</i> <i>50 mii de lei pentru tinerii specialiști absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior universitar, care se achită după cum urmează:</i> <i>- 15 mii lei în termen de o lună de la data angajării în funcție;</i> <i>- 15 mii lei la expirarea unui an de activitate în funcție;</i> <i>- 20 mii lei la expirarea a 3 ani de activitate în funcție;</i> <i>40 mii de lei pentru tinerii specialiști absolvenți ai</i></p>	<p>Nu se acceptă. O astfel de modificare implică cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului de stat, astfel că, potrivit reglementărilor constituționale și jurisprudenței recente a Curții Constituționale, odată introduse, ele vor putea fi declarate ca fiind neconstituționale cîtă vreme nu sunt acceptate de către Guvern (așa cum a statuat Curtea Constituțională, prin Guvern se are în vedere autoritatea publică numită, urmare a obținerii votului de încredere a Parlamentului, prin decret prezedențial, și nu un membru al Guvernului). Totodată, parțial, unele amendamente se regăsesc în proiectul Codului.</p>

			<p><i>instituțiilor de învățământ mediu de specialitate, care se achită după cum urmează:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - 12 mii lei în termen de o lună de la data angajării în funcție; - 12 mii lei la expirarea unui an de activitate în funcție; - 16 mii lei la expirarea a 3 ani de activitate în funcție; 	
93.	Art.133	Deputatul George Mocanu	<p>Articolul 133, punctul 1, litera h) se expune în următoarea redacție: „să-și revendice drepturile legale, să constituie și să adere, în conformitate cu legislația în vigoare, la asociații sau organizații, care au drept scop apărarea intereselor lor;”</p>	<p>Se acceptă. Litera h) al alin.(1) va avea următorul cuprins: ”h) să-și revendice drepturile legale, să constituie și să adere, în conformitate cu legislația în vigoare, la asociații sau organizații, care au drept scop apărarea intereselor lor;”</p>
		Deputatul Ina Șupac	<p>La articolul 133 alineat (1) litera c) va avea următorul cuprins:</p> <p>să beneficieze de bursă în condițiile legii; cuantumul bursei se majorează anual.</p> <p>La articolul 133 alineat (1) se adaugă litera nouă: j) să participe în procesul de consultare și luare de decizii cu privire la posibilitatea reorganizării sau lichidării instituției de învățământ în care își fac studiile.</p>	<p>Nu se acceptă. Astfel de prevederi, în forma propusă, sînt declarative și fără nici o finalitate. Bursa nu poate fi majorată prin legea educației, ci prin legislație specifică dreptului financiar.</p> <p>Nu se acceptă. Nu este clar mecanismul de realizare a acestui drept, dar și întinderea sa, fiind, în egală măsură, o prevedere declarativă și populistă.</p>
94.	Art.134	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>La alin.(3) este necesar de a redacta textul. Pentru claritate, propunem de a substitui textul „în funcție de gravitatea faptei și în conformitate cu actele interne ale instituției” prin textul „în funcție de gravitatea faptei, conform actelor interne ale instituției de învățământ”.</p>	<p>Se acceptă. Alineatul (3) va avea următorul cuprins: ”(3) Elevii și studenții care încalcă prevederile actelor normative în vigoare și/sau actele interne ale instituțiilor de învățământ sînt pasibili de sancționare, în funcție de gravitatea faptei, conform actelor</p>

				interne ale instituției de învățămînt, pînă la exmatriculare. Elevii din învățămîntul obligatoriu nu pot fi exmatriculați.”
95.	Art.135	Deputatul Ina Șupac	La articolul 135 alineat (1) se adaugă litera nouă: să participe în procesul de consultare și luare de decizii cu privire la posibilitatea reorganizării sau lichidării instituției de învățămînt în care își fac studiile copiii lor.	Nu se acceptă. Nu este clar mecanismul de realizare a acestui drept, dar și întinderea sa, fiind, în egală măsură, o prevedere declarativă și populistă.
96.	Art.136	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La lit.c) cuvîntul „realizarea” se va substitui prin „executarea”, pentru a corespunde terminologiei juridice. La lit.f) cuvîntul „desființarea” se va substitui prin cuvîntul „lichidarea”, conform legislației civile. Observăm că, autorii proiectului nu au prevăzut în proiectul Codului atribuțiile în domeniul educației ale altor autorități ale administrației publice centrale, ale Parlamentului (de ex. adoptarea actelor legislative), ale Președintelui Republicii Moldova în domeniul învățămîntului (de ex. acordarea bursei Președintelui Republicii Moldova studenților din instituțiile de învățămînt superior și instituțiile de învățămînt profesional tehnic; conferirea decorațiilor și titlurilor de onoare).	Se acceptă. Litera c) va avea următorul cuprins; ”c) adoptă acte normative privind executarea prevederilor legislației în domeniul educației și asigurarea priorității educației;” Se acceptă. Litera f) va avea următorul cuprins; ”f) decide asupra propunerilor Ministerului Educației, ale altor autorități administrative centrale și ale instituțiilor publice privind înființarea, reorganizarea sau lichidarea instituțiilor publice de învățămînt special, profesional tehnic, superior și de formare continuă;” Nu se acceptă. Atribuțiile Președintelui Republicii Moldova, consacrate în Constituția țării, nu se circumscriu domeniului învățămîntului, astfel că atribuirea cărorva competențe în acest sens nu este oportună. Referitor la atribuțiile Președintelui pe linia acordării distincțiilor de stat, astfel de reglementări sunt oricum stabilite în cadrul legal corespunzător, astfel că repetarea lor în Cod este inutilă.

			Tot la atribuțiile Președintelui Republicii Moldova propunem de a vedea prevederile alin.(4) al art.119 din proiect.	Nu se acceptă. A se vedea aserțiunile de mai sus.
97.	Art.137	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(1) lit.w), sintagma „dă publicității” se va substitui prin „publică pe pagina sa web”.	Se acceptă. Litera w) va avea următorul cuprins: ”w) elaborează și publică pe pagina sa web raportul anual de activitate al Ministerului Educației;”
98.	Art.138	Deputatul Iurie Țap	<p>Art.138 Titlul art. 38 va avea următorul cuprins „Atribuțiile autorităților administrației publice locale de nivelul II și ale UTA Găgăuzia în domeniul educației”</p> <p>Art. 138 alin. (1) se propune în următoarea redacție „Autoritățile administrației publice locale de nivelul II și ale UTA Găgăuzia” în continuare după text.</p> <p>i) art. 138 lit. (i) se propune în următoarea redacție „Asigură, în comun cu părinții, școlarizarea copiilor cu vârsta între 7-18 ani”</p> <p>Art. 138 alin. (2) se propune în următoarea redacție „Autoritățile administrației publice locale de nivelul II și ale UTA Găgăuzia asigură funcționarea instituțiilor de învățământ ale căror fondatori sînt”.</p> <p>Art. 138 alin. (3) se propune în următoarea redacție „Autoritățile administrației publice locale de nivelul II și ale UTA Găgăuzia angajează și eliberează, în condițiile legii, personalul de conducere al instituțiilor de învățământ ale căror fondatori sînt”.</p> <p>Se propune un articol nou. Respectiv, din proiectul Codul educației, articolul 139 devine articolul 140. Se propune articolul unic:</p>	<p>Se acceptă. Conținutul art.138 va fi următorul: ”Articolul 138. Atribuțiile autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea și ale UTA Găgăuzia în domeniul educației</p> <p>(1) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și ale UTA Găgăuzia, în limitele competențelor stabilite de legislație, au următoarele atribuții:</p> <p>a) asigură respectarea legislației în domeniul educației în teritoriu;</p> <p>b) realizează conducerea, monitorizarea și evaluarea instituțiilor de învățământ ai căror fondatori sînt, în limitele competențelor stabilite;</p> <p>c) asigură conlucrarea instituțiilor de învățământ ai căror fondatori sînt cu Ministerul Educației;</p> <p>d) asigură funcționarea eficientă a rețelei instituțiilor de învățământ general ai căror fondatori sînt, în baza indicatorilor de eficacitate, eficiență și performanță;</p> <p>e) pot contribui la finanțarea și</p>

		<p>Art.139 Atribuțiile autorităților administrației publice locale de nivelul I</p> <p>Autoritățile administrației publice locale de nivelul I, în limitele competențelor stabilite de legislație, au următoarele atribuții:</p> <p>a) contribuie la respectarea legislației în domeniul educației în teritoriul administrat,</p> <p>b) realizează conducerea, monitorizarea și contribuie la evaluarea instituțiilor preșcolare ale căror fondatori sînt,</p> <p>c) asigură conlucrarea instituțiilor preșcolare ale căror fondatori sînt cu organele locale de specialitate,</p> <p>d) pot contribui la finanțarea și dezvoltarea bazei materiale a instituțiilor preșcolare din raza teritoriului administrat,</p> <p>e) asigură condiții adecvate de activitate pentru personalul instituțiilor preșcolare și de întreținere pentru copii,</p> <p>f) susțin și încurajează activitatea de formare continuă a cadrelor didactice,</p> <p>g) asigură, în comun cu părinții, înscrierea copiilor în instituțiile de educație timpurie și de educație preșcolară pînă la vîrsta de școlarizare obligatorie,</p> <p>h) adoptă decizii privind optimizarea și dezvoltarea rețelei de instituții preșcolare din teritoriul administrat,</p>	<p>dezvoltarea bazei materiale a instituțiilor de învățămînt din raza unității administrativ-teritoriale respective;</p> <p>f) asigură condiții adecvate de activitate pentru personalul didactic și de studii pentru elevi;</p> <p>g) susțin și încurajează activitatea de formare continuă a cadrelor didactice;</p> <p>h) susțin și încurajează participarea elevilor la concursuri și olimpiade școlare;</p> <p>i) asigură, în comun cu părinții, școlarizarea copiilor cu vîrsta între 6(7)-18 ani;</p> <p>j) adoptă decizii privind optimizarea și dezvoltarea rețelei școlare din teritoriul administrat, în baza indicatorilor de eficacitate, eficiență și performanță;</p> <p>k) delimitează districtele școlare ale instituțiilor de învățămînt general înființate;</p> <p>l) monitorizează activitatea instituțiilor de învățămînt private din teritoriu;</p> <p>m) asigură transportarea gratuită a elevilor și cadrelor didactice la și de la instituțiile de învățămînt din localitățile rurale, situate la distanțe ce depășesc 2 km;</p> <p>n) contribuie la plasarea în cîmpul muncii a absolvenților orfani.</p> <p>(2) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și ale UTA Găgăuzia asigură funcționarea instituțiilor de învățămînt ale căror fondatori sînt.</p>
--	--	---	---

			<p>i) delimitează, după caz, districtele instituțiilor preșcolare înființate,</p> <p>j) angajează și eliberează personalul de conducere al instituțiilor de educație timpurie și preșcolare fondate.</p>	<p>(3) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și ale UTA Găgăuzia angajează și eliberează personalul de conducere al instituțiilor de învățământ ale căror fondatori sînt.</p> <p>(4) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și ale UTA Găgăuzia elaborează și prezintă Ministerului Educației un raport anual privind starea învățămîntului din teritoriul administrat, pe care îl publică pe pagina sa web. Metodologia de elaborare și de publicare a raportului este stabilit de Ministerul Educației.”</p> <p>Proiectul se completează cu un nou articol, art.139, avînd următorul cuprins: ” Articolul 139. Atribuțiile autorităților administrației publice locale de nivelul întîi în domeniul educației</p> <p>Autoritățile administrației publice locale de nivelul întîi, în limitele competențelor stabilite de legislație, au următoarele atribuții:</p> <p>a) contribuie la respectarea legislației în domeniul educației în teritoriul administrat,</p> <p>b) realizează conducerea, monitorizarea și contribuie la evaluarea instituțiilor de educație antepreșcolară și preșcolară ale căror fondatori sînt,</p> <p>c) asigură conlucrarea instituțiilor instituțiilor de educație antepreșcolară și preșcolară ale căror fondatori sînt cu organele locale de specialitate,</p>
--	--	--	--	--

				<p>d) pot contribui la finanțarea și dezvoltarea bazei materiale a instituțiilor instituțiilor de educație antepreșcolară și preșcolară din raza teritoriului administrat,</p> <p>e) asigură condiții adecvate de activitate pentru personalul instituțiilor instituțiilor de educație antepreșcolară și preșcolară și de întreținere pentru copii,</p> <p>f) susțin și încurajează activitatea de formare continuă a cadrelor didactice,</p> <p>g) asigură, în comun cu părinții, înscrierea copiilor în instituțiile instituțiilor de educație antepreșcolară și preșcolară până la vârsta de școlarizare obligatorie,</p> <p>h) adoptă decizii privind optimizarea și dezvoltarea rețelei de instituții instituțiilor de educație antepreșcolară și preșcolară din teritoriul administrat,</p> <p>i) delimitează, după caz, districtele instituțiilor instituțiilor de educație antepreșcolară și preșcolară înființate,</p> <p>j) angajează și eliberează personalul de conducere al instituțiilor instituțiilor de educație antepreșcolară și preșcolară fondate.”</p> <p>Celelalte articole se renumerează în mod corespunzător.</p>
Art.138 alin.(4)	Deputatul Iurie Țap Direcția juridică a Secretariatului	Art. 138 alin. (4) se propune în următoarea redacție „Autoritățile administrației publice locale de nivelul II și ale UTA Găgăuzia” în continuare după text. La alin.(4), sintagma „dau publicității” se va substitui prin „publică pe pagina sa web”.	<p>Se acceptă. Alin.(4) va avea următorul cuprins: “(4) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și ale UTA Găgăuzia elaborează și prezintă Ministerului Educației un raport anual privind starea învățământului din teritoriul administrat, pe</p>	

		Parlamentului		care îl publică pe pagina sa web. Metodologia de elaborare și de publicare a raportului este stabilit de Ministerul Educației.”
99.	Art.139	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>La alin.(7) lit.b), menționăm că terenurile, conform prevederilor Codului civil se dau în arendă și nu în locațiune.</p> <p>Reieșind din textul introductiv al alin.(7) și din textul propriu-zis al acestui alineat, norma de la lit.d) se va exclude sau se va indica expres care sunt alte surse legale de finanțare ale instituțiilor de învățământ.</p>	<p>Se acceptă. Litera b) va avea următorul cuprins: ”b) venituri provenite din comercializarea articolelor confecționate în procesul de studii (în gospodării didactice, ateliere experimentale și altele asemenea), precum și din darea în locațiune/arendă a spațiilor, echipamentelor, terenurilor și a altor bunuri proprietate publică sau privată;”</p> <p>Nu se acceptă. Este complicat, poate imposibil, de a stabili limitativ toate situațiile de acest gen. Astfel, formula care conferă textului legii caracter enunțiativ este una binevenită, mai ales ținând cont că se operează cu formula ”alte surse <i>legale</i>”.</p>
100	Art.141	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	La alin.(11) sintagma „Fondul special de manuale” se va substitui prin sintagma „Fondul special pentru manuale”, pentru a corespunde terminologiei utilizate în legislația în vigoare (vezi Legea bugetului de stat pe anul 2014 nr.339/2013; Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.1531/1998 privind instituirea Fondului extrabugetar pentru manuale”; Hotărârea Guvernului nr. 448/09.04.98 cu privire la asigurarea cu manuale a elevilor din învățământul primar, gimnazial și liceal, prin care a fost aprobat Regulamentul fondului special pentru manuale).	<p>Se acceptă. Alin.(11) va avea următorul cuprins: ”(11) Asigurarea cu manuale școlare este gestionată prin intermediul Fondului special pentru manuale care este o structură cu autonomie financiară din sfera de competență a Ministerului Educației. Modul de funcționare a Fondului special pentru manuale se stabilește de Guvern. Conducătorul Fondului special pentru manuale este numit în funcție, în bază de concurs, de către Ministerul Educației.”</p>
		Deputatul Ina Șupac	Articolul 141 alineat (2) se exclude.	Nu se acceptă. Ca urmare a propunerii, urmează să dispară toate instituțiile private. Nu poate fi îngădit dreptul părintelui de a

			<p>Articolul 141 alineat (3) se exclude.</p> <p>Articolul 141 alineat (2) va avea următorul cuprins: <i>Statul garantează alocarea anuală de mijloace bugetare pentru învățământ în proporție de cel puțin 8 % din produsul intern brut, inclusiv mijloacele valutare, și asigură protecția articolelor de cheltuieli de la buget.</i></p> <p>Articolul 141 alineat (3) va avea următorul cuprins: <i>Învățământul se finanțează în mod prioritar. Sursa principală de finanțare a sistemului de învățământ de stat o constituie mijloacele bugetare. Instituțiile de învățământ primar și secundar general se finanțează în bază de cost standard per elev, cu utilizarea coeficienților de ajustare, astfel încât să fie asigurată funcționalitatea procesului instructiv-educativ la treapta corespunzătoare de învățământ, indiferent de numărul de elevi, ce își fac studiile în cadrul instituției respective.</i></p>	<p>finanța educația pentru propriul copil.</p> <p>Nu se acceptă. Autorul propunerii se contrazice în contextul în care pentru alin.(3) al aceluiași articol (a se vedea mai jos) propune că <i>"Instituțiile de învățământ primar și secundar general se finanțează în bază de cost standard per elev(...)"</i>.</p> <p>Nu se acceptă. Este o prevedere declarativă întrucât resursele financiare pentru educație se stabilesc prin legea bugetară anuală. Or, câtă vreme alocările stabilite în legea bugetului sunt diferite de prevederile prezentului Cod (în eventualitatea în care propunerea ar fi acceptată), acestea devin, <i>inter alia</i>, caduce.</p> <p>Se acceptă de principiu. Folofofia acestui Cod se bazează pe principiul finanțării educației per elev. Astfel de prevederi se regăsesc în tot cuprinsul proiectului, prevederi care, paradoxal, au fost propuse de a fi excluse de autorul amendamentului respectiv.</p>
101	Art.142	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>La alin.(3) este indicat că, instituțiile de învățământ private sînt titulare ale dreptului de proprietate ori ale altor drepturi reale, pe care le exercită asupra patrimoniului, în condițiile legii. Patrimoniul instituției de învățământ private nu poate fi retras pe parcursul activității acesteia, cu excepția cazurilor prevăzute de</p>	<p>Se acceptă de principiu. Formula utilizată spune că excepțiile trebuie să fie prevăzute de lege. Atîta timp cît astfel de excepții nu vor exista la nivel de legi, acestea nu vor putea fi ridicate.</p>

			<p>lege. Atragem atenție la ultima propoziție, care prevede o excepție. Menționăm că, în cazul când se utilizează regula care are excepții, înseamnă că trebuie să fie descrise aceste excepții.</p> <p>La alin.(5), atragem atenție la textul de la sfârșitul alineatului „de preferință în scopuri educaționale”, care urmează a fi revăzută, deoarece redacția actuală poate crea interpretări diferite în viitor la aplicarea acestei norme.</p>	<p>Interpretările diferite nu pot fi excluse indiferent cât de clar nu ar fi textul de lege. Formula respectivă, din punctul nostru de vedere, nu este nici pe departe interpretabilă întrucât consacră foarte exact posibilitatea de a da în arendă sau locațiune bunurile administrate de către instituțiile de învățământ publice în scopuri educaționale – ca regulă, dar și în orice alte scopuri – ca excepție.</p>
		Deputatul Iurie Țap	<p>Art. 140 alin. (2) se propune în următoarea redacție: „Autoritățile administrației publice locale și ale UTA Găgăuzia ” în continuare după text.</p> <p>Art. 140 alin. (3) se propune în următoarea redacție: „Autoritățile administrației publice locale și ale UTA Găgăuzia ” în continuare după text.</p>	<p>Se acceptă. Alin.(2) și (3) vor avea următorul cuprins:</p> <p>”(2) Autoritățile administrației publice locale și ale UTA Găgăuzia asigură finanțarea instituțiilor publice de învățământ general pe bază de cost standard per copil sau elev, în volum ce asigură respectarea standardelor educaționale, în modul stabilit Guvern.</p> <p>(3) Autoritățile administrației publice locale și ale UTA Găgăuzia au dreptul să suplimenteze fondurile alocate de la bugetul de stat din mijloace proprii.”</p>
102	Art.143	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>La alin.(1) este necesar de a concretiza tipul instituțiilor de învățământ „publice și private” sau numai „publice”.</p>	<p>Nu se acceptă. Dacă nu este concretizat tipul, înseamnă că norma legală se aplică, în egală măsură, atât celor publice, cât și celor private. Or, <i>ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus</i> - unde legea nu distinge, nici noi nu trebuie să distingem.</p>

			<p>La alin.(3) este stabilit că, instituțiile de învățământ private dispun de bază materială proprie pentru desfășurarea procesului educațional, conform standardelor educaționale de stat. Astfel, reieșind din norma dată, apare întrebarea unde sunt stabilite aceste standarde?</p> <p>De asemenea, atragem atenție la sintagma de la sfârșitul alin.(2) – „în conformitate cu standardele de stat elaborate de Ministerul Educației” și de la alin.(3) - „conform standardelor educaționale de stat”. În viziunea noastră textul urmează a fi conformat.</p> <p>68. Propunem de a completa proiectul codului cu un articol separat „Răspunderea pentru nerespectarea prezentului Cod”.</p>	<p>Se acceptă. Alineatele (2) și (3) se reformulează avînd următorul cuprins:</p> <p>”(2) Statul asigură dezvoltarea bazei materiale a instituțiilor de învățământ public, inclusiv utilizarea acestora, în conformitate cu standardele educaționale de stat elaborate de Ministerul Educației.</p> <p>(3) Instituțiile private de învățământ dispun de bază materială proprie pentru desfășurarea procesului educațional, conform standardelor educaționale de stat elaborate de Ministerul Educației.”</p>
		Deputatul Iurie Țap	<p>Art. 143 alin (4) se propune în următoarea redacție:</p> <p>(4) Autoritățile administrației publice centrale, autoritățile administrației publice locale și ale UTA Găgăuzia, agenții economici au dreptul, în conformitate cu legislația în vigoare, să transmită în folosință gratuită sau contra plată, în scopuri educaționale, fondatorilor instituțiilor de învățământ clădiri, utilaje, materiale didactice, instalații, aparate, mijloace de transport, spații locative și terenuri.</p>	<p>Se acceptă. Alin.(4) va avea următorul cuprins:</p> <p>”(4) Autoritățile administrației publice centrale, autoritățile administrației publice locale și ale UTA Găgăuzia și agenții economici au dreptul, în conformitate cu legislația în vigoare, să transmită în folosință gratuită sau contra plată, în scopuri educaționale, fondatorilor instituțiilor de învățământ clădiri, utilaje, materiale didactice, instalații, aparate, mijloace de transport, spații locative și terenuri.”</p>
103	Art.148	Deputații Oleg Țulea, Sergiu Sîrbu și Valentina Stratan	<p>La art.148 se completează cu lit. j) cu următorul conținut: ”j) alineatului (1) al articolului 149, care se pune în aplicare începînd cu 1 iulie 2015.</p>	<p>Se acceptă în principiu. Conținutul art.148 se reformulează avînd următorul cuprins:</p> <p>”Articolul 148.</p> <p>(1) Contractele individuale de muncă ale directorilor instituțiilor publice de învățământ, cu excepția celor din învățământul superior, de la numirea cărora</p>

		<p>Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>La alin.(3) sintagma „învățământ preuniversitar și mediu de specialitate”, iar la alin.(4) sintagma „învățământ mediu de specialitate”, se vor aduce în concordanță cu terminologia utilizată în proiectul Codului.</p> <p>Menționăm că, dispozițiile finale și tranzitorii nu conțin reglementări referitoare la mandatul rectorului, prorectorului și decanului.</p> <p>Întru asigurarea corelației dintre legea nouă și legea veche, precum și întru evitarea unor situații de conflict, propunem ca la dispoziții finale și tranzitorii, să fie indicată situația posibilității sau imposibilității ocupării de către persoanele de conducere a instituțiilor de învățământ a unui nou mandat, după ocuparea de către aceste persoane a unui mandat sau două mandate consecutive.</p>	<p>în funcții au trecut mai mult de 5 ani încetează de drept în ziua expirării a 4 luni de la intrarea în vigoare a prezentului Cod.</p> <p>Constatarea cazului de încetare de drept a contractului individual de muncă se face prin ordin emis de către autoritățile cu competență legală de numire în funcție potrivit legii, care se comunică persoanelor aflate în situațiile respective, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare.</p> <p>(2) În termen de cel mult 6 luni de la data încetării contractelor individuale de muncă în condițiile alin.(1), autoritățile cu competență legală de numire în funcție potrivit legii vor organiza concursuri de ocupare a funcțiilor de directori devenite vacante.</p> <p>(3) În perioada de pînă la numirea prin concurs a directorilor instituțiilor publice de învățământ, conducerea instituțiilor va fi exercitată de către directorii interimari, desemnați de către autoritățile cu competențe legale de numire în funcție potrivit legii.”</p> <p>Nu este oportună o astfel de reglementare. Urmează a fi aplicat cadrul legal general.</p>
--	--	--	--	---

			Este necesar de a indica și referitor la acreditarea instituțiilor de învățământ superior publice și private, aflate în funcțiune la data intrării în vigoare a prezentului Cod.	Nu se acceptă. Nu există la moment la modul practic mecanisme de acreditare, astfel că imediat cum intră Codul în vigoare, acestea urmează a fi elaborate și implementate.
148	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	Deputatul Chiril Lucinschi	<p>Cu referire la intrarea în vigoare a Codului educației, menționăm că legislația în vigoare stabilește că Legea adoptată în conformitate cu art. 74 și promulgată în conformitate cu art. 93 din Constituție urmează a fi publicată în mod obligatoriu în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova" și intră în vigoare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la data publicării, inclusiv în cazurile când această dată nu este prevăzută expres în textul legii; - la data prevăzută în textul ei, dar care nu poate precede data publicării legii. <p>Astfel, textul introductiv al art.148 urmează a fi revăzut și stabilit expres data intrării în vigoare a Codului.</p> <p>Litera e) de la art.148 urmează a fi exclusă astfel încât prevederea legală respectivă să se aplice față de cei care urmează să vină în funcții științifico-didactice imediat cu intrarea în vigoare a Codului. Mai ales că astfel de condiții sunt deja prevăzute de cadrul legal în vigoare.</p> <p>Totodată, la dispoziții finale și tranzitorii, urmează a fi introdusă o prevedere vizînd cei care la moment dețin funcții științifico-didactice și nu dețin titluri științifice. Acestora urmează a li se acorda un termen pentru obținerea titlului, de exemplu, anul 2018, după care, dacă nu l-au obținut, urmează a fi eliberați din funcțiile</p>	<p>Se acceptă. Ținînd cont de cele 3 articole noi introduse pînă la articolul respectiv și propunerile înaintate, articolul 148 (art.151 în varianta de după renumerotare) va avea următorul cuprins:</p> <p>"Articolul 151.</p> <p>Prezentul Cod intră în vigoare în 30 zile de la publicare, cu excepția:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) alineatului (2) al articolului 9, care se pune în aplicare din data aprobării Pachetului standard de servicii educaționale pentru învățămîntul general; b) alineatului (8) al articolului 9, care se pune în aplicare începînd cu anul școlar 2018-2019; c) alineatelor (1) și (2) din articolul 13, care se pun în aplicare nu mai tîrziu de anul 2018; pînă la intrarea în vigoare a alineatelor (1) și (2) din articolul 13, obligativitatea școlarizării încetează la vîrsta de 16 ani și se finalizează cu învățămîntul gimnazial; d) alineatului (5) din articolul 16, în partea ce ține de evaluarea rezultatelor învățării prin descriptori, care se pune în aplicare din anul 2015, începînd cu clasa

			<p>științifico-didactice.</p>	<p>înfi;</p> <p>e) alineatului (7) din articolul 39, care se pune în aplicare din anul 2017;</p> <p>f) alineatului (2) și (3) ale articolului 54, care se pun în aplicare din anul 2017, respectiv, din anul 2016;</p> <p>g) alineatului (4) al articolului 63, care se pune în aplicare începînd cu anul 2016;</p> <p>h) literei c) a alineatului (1) din articolul 131, care se pune în aplicare din 2017;</p> <p>i) alineatului (7) din articolul 133, în partea referitoare la sprijinul pentru inserție profesională și reducerea la 75% a normei didactice pentru un salariu de funcție, care se pune în aplicare din 2016;</p> <p>j) literei a) din alineatul (1) al articolului 144, care se pune în aplicare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pentru instituțiile de învățămînt superior – din anul 2015; - pentru instituțiile de învățămînt profesional tehnic – din anul 2017; <p>k) alineatului (5) din articolul 141, care se pune în aplicare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pentru instituțiile de învățămînt superior – din anul 2015; - pentru instituțiile de învățămînt profesional tehnic – din anul 2017.” <p>Urmează fostul art.148, devenit art.152, avînd următorul cuprins: ”Articolul 152. (1) Contractele individuale de</p>
--	--	--	-------------------------------	---

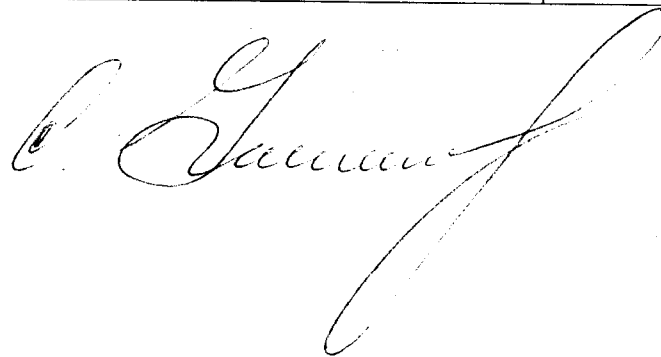
				<p>muncă ale directorilor instituțiilor publice de învățământ, cu excepția celor din învățământul superior, de la numirea cărora în funcții au trecut mai mult de 5 ani încetează de drept în ziua expirării a 4 luni de la intrarea în vigoare a prezentului Cod. Constatarea cazului de încetare de drept a contractului individual de muncă se face prin ordin emis de către autoritățile cu competență legală de numire în funcție potrivit legii, care se comunică persoanelor aflate în situațiile respective, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare.</p> <p>(2) În termen de cel mult 6 luni de la data încetării contractelor individuale de muncă în condițiile alin.(1), autoritățile cu competență legală de numire în funcție potrivit legii vor organiza concursuri de ocupare a funcțiilor de directori devenite vacante.</p> <p>(3) În perioada de pînă la numirea prin concurs a directorilor instituțiilor publice de învățământ, conducerea instituțiilor va fi exercitată de către directorii interimari, desemnați de către autoritățile cu competențe legale de numire în funcție potrivit legii.”</p> <p>Proiectul se completează cu 2 articole noi, art.153-154, avînd următorul cuprins: ”Articolul 153.</p>
--	--	--	--	--

				<p>Calificările dobândite de cadrele didactice anterior intrării în vigoare a prezentului Cod sînt recunoscute și echivalate în baza unei metodologii de recunoaștere și echivalare, elaborate și aprobate de Ministerul Educației.</p> <p>Articolul 154.</p> <p>Contractele de muncă ale persoanelor care, la 1 septembrie 2018, ocupă funcții științifico-didactice în instituții de învățămînt superior fără îndeplinirea condițiilor prevăzute de alineatul (2) al articolului 131 încetează de drept. Constatarea se face de către Rector și este adusă la cunoștință celui vizat în cel mult 5 zile lucrătoare.”</p>
104	Art.150	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>La art.150 se va indica și Legea cu privire la evaluarea și acreditarea instituțiilor de învățămînt în Republica Moldova nr.1257/1997, Legea privind aprobarea Regulamentului de evaluare și acreditare a instituțiilor de învățămînt în Republica Moldova nr.423/1999, care de asemenea urmează a fi abrogate.</p>	<p>Se acceptă. Art.150 (devenit după renumerotare art.155) va avea următorul cuprins:</p> <p>”Articolul 155.</p> <p>La data intrării în vigoare a prezentului Cod, se abrogă:</p> <p>Legea învățămîntului nr. 547-XIII din 21 iulie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 62–63, art. 692), cu modificările și completările ulterioare;</p> <p>Legea nr. 1257-XIII din 16 iulie 1997 cu privire la evaluarea și acreditarea instituțiilor de învățămînt din Republica Moldova, cu modificările și completările ulterioare;</p> <p>Legea nr. 423-XIV din 4 iunie 1999 privind aprobarea Regulamentului de</p>

				evaluare și acreditare a instituțiilor de învățământ, cu modificările și completările ulterioare.”
105	Art.151	Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>La art.151 este necesar de a revedea termenul indicat/perioada în care Guvernul este obligat de a lua măsurile și de a efectua procedurile necesare executării actului legislativ.</p> <p>La lit.a) sintagma „va prezenta” se va substitui prin „va elabora și prezenta”.</p>	<p>Se acceptă. Articolul 151 (devenit după renumerotare art.156) se reformulează avînd următorul cuprins:</p> <p>”Articolul 156. Guvernul:</p> <p>a) în termen de o lună de la intrarea în vigoare a prezentului Cod, va elabora și prezenta Parlamentului proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004, pentru a asigura activitatea de cercetare în învățământul superior;</p> <p>b) în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentului Cod, va aproba Pachetul standard de servicii educaționale pentru învățământul general.</p> <p>c) în termen de 24 de luni de la data publicării prezentului Cod:</p> <ul style="list-style-type: none"> - va elabora și prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezentul Cod; - va aduce actele sale normative în concordanță cu prezentul Cod și va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru punerea în aplicare a acestuia.”
		Deputatul Corina Fusu	<p>Introducerea unui nou articol:</p> <p>Art. 150 În termen de o lună de la data intrării în vigoare a prezentului Cod, Guvernul va veni cu un proiect de modificări la Codul cu privire la Știință și Inovare a RM, pentru a asigura activitatea de cercetare</p>	<p>Se acceptă. Propunerea se include în ultimul articol al proiectului avînd următorul cuprins:</p> <p>” Articolul 156. Guvernul:</p>

			în învățământul Superior.	<p>a) în termen de o lună de la intrarea în vigoare a prezentului Cod, va elabora și prezenta Parlamentului proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004, pentru a asigura activitatea de cercetare în învățământul superior;</p> <p>b) în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentului Cod, va aproba Pachetul standard de servicii educaționale pentru învățământul general.</p> <p>c) în termen de 24 de luni de la data publicării prezentului Cod:</p> <ul style="list-style-type: none"> - va elabora și prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezentul Cod; - va aduce actele sale normative în concordanță cu prezentul Cod și va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru punerea în aplicare a acestuia.”
106		Deputații Corina Fusu Valeriu Munteanu	Se propune un nou articol cu următorul cuprins: „Art. 9, 10, și 11 pot fi modificate doar cu votul a 3/5 din numărul deputaților.”	Nu se acceptă , deoarece contravine Constituției și prevederilor legislației în vigoare.

Președintele Comisiei

Chiril LUCINSCHI